ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA" ("LIBERTY")
THE RUTHENIAN WEEKLY
published every Thursday by
The Little Russian Nat'l Union of America
at
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Subscription:
per year ... $2.00 | To Europe:
half year ... 1.00 | per year ... $2.50
single copy ... .05 | half year ... 1.25

СВОБОДА

ЗАЛОЖ. 1893 РОКУ.
„СВОБОДА" („LIBERTY")
виходить кождого четверга
видає
„РУСКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
в Америці
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Передплата:
на рік ... $2.00 | До Европи:
на пів року 1.00 | на рік ... $2.50
поод. число .05 | на пів року 1.25

УРЯДОВИЙ ОРГАН Р. Н. СОЮЗА В АМЕРИЦІ "SVOBODA" OFFICIAL ORGAN OF THE L. R. NAT'L UNION OF AMERICA

РІК XXII. Джерзи Сіти, Н. Дж., четвер, 14-го мая 1914. Ч. 20. VOL. XXII. Jersey City, N. J., Thursday, May 14, 1914. N. 20.

З ТИЖНЯ.

Американська окупація порту Вера Круз загрожена була мексиканськими федералїстами, але наше війско було за сильне, щоби побоювати ся небезпеки. На образку бачимо американських вояків, пильнуючих водопроводів, які хотїли би дістати у свої руки Мексиканцї, а крім того видимо відділ моряків у Вера Круз з машиновим карабіном, і генерала Функстона, команданта війск. —В Ню Йорку розпочала ся сими днями нова розправа проти бувшого поліцийного поручника Карла Бекера, обжалуваного за морд шулєра Германа Розенталя. — Міністер скарбу Вілєм Гібз МкАду одружив ся з дочкою президента Вілсона панною Елєанорою. Весїлє відбуло ся в Білім Домі. — Страйк у копальнях міди в Колорадо триває дальше, а національний орґанізатор і провідник страйкерів Дж. В. Брови каже, що до угоди з властителями копалень не прийде.

НА „ЗАПОМОГОВИЙ ФОНД ДЛЯ ГОЛОДУЮЧИХ В ГАЛИЧИНІ".

По день 10 мая зложили славні члени Руського Нар. Союза $2.569.04 — $2.045.00 т., є. 10.000 К переслано вже на руки Тов. „Сільский Господар" у Львові.

До тепер 130 відділів Р. Н. Союза сповнило свій народний обовязок. Найвисша пора, щоби і прочі відділи поспішили з насиланєм жертв.

Нехай не бране ані одного відділу нашої славної Організації. Котрі відділи до тепер еще не ухвалили, нехай зроблять се на найблизшім мітінгу.

По замкненю збирання жертв на отсей фонд оголосимо виказ жертв і загальне зіставленє після відділів. Нехай в тім виказі не браке ані одного Братства, ані одного Товариства, ані одного Сестрицтва нашої славної Організації.

З кінцем сего місяця заминаємо збиранє жертв на сю ціль.

Головний Уряд Р. Н. Союза.

ЮВИЛЕЙНІ СЬВЯТА В ЧЕСТЬ ШЕВЧЕНКА.

МАЛІ ДІТИ СЬВЯТКУЮТЬ ПАМЯТЬ ШЕВЧЕНКА.

Перед 2-ма тижнями відбув ся концерт в память 100-літного ювилею уродин Шевченка в „Українській Захоронці" для малих дітий на Жовківскім передмістю у Львові. На програму концерту зложили ся вміло і сьміло виконані декламациї дітий понизше 6 літ, як „Розрита могила", „Село", пісні „Боже великий", „Батьку Тарасе" й инші; — Руханкові вправи при співі „Дай нам, Боже, добрий час" і „Соколи, Соколи" викликали довго неустаючу бурю оплесків зібраних гостий. Потім відіграли діти одноактову штуку „Тарасове сьвято". Вершком сьвяточного вечера був живий образ при звуках пісні „Сидить козак". Сей образ виглядав так: Праворуч відділ козаків з прапором у руці, ліворуч українські дівчата в народних строях з вінками у руках, по середині дух незабутного Тараса, що кличе всіх до нового житя. Наконець понеслось тихе діточе „Ще не вмерла" та залялось зі звуками могучої пісні зібраних гостий.

СЬВЯТО ШЕВЧЕНКА НА КУРСІ ДЛЯ НЕГРАМОТНИХ.

До довгого ряду сегорічних Шевченкових обходів у Галичині прибув один з важнійших: концерт курсу для неграмотних при школі ім. М. Шашкевича у Львові. Значний він не з погляду артистичного, бо програма, відповідно до сили мусіла бути скромна. Головна суть вечерка в тім, що виконавцями були самі дівчата-служниці, які пізнавши своє незавидне становище, яко люди неграмотні, пійшли на зустріч просьвіти та ще й під проводом своїх невтомних учительок забажали спомянути і найбільшого українського поета.

Се власне підносить вагу таких вечерків. Програма, зложена з трох продукцій хоральних, переплатаних численними декламаціями Шевченкових творів, випала зовсім удачно. На вступі виголосила учениця четвертого степеня курсу довший реферат про житє та значінє поета. Вечерок закінчив промовою делегат виділу товариства „Просьвіта", згадавши з признанєм про невсипущу важку працю учительок. Опісля звернув ся й до учениць та захочував їх, щоби придбане знанє ширили також між своїми товаришками і тимсамим поблизнили до себе сьвітло для сущих Українок.

ПАМЯТНИКИ ШЕВЧЕНКОВИ ПО СЕЛАХ В ГАЛИЧИНІ.

У відповідь на численні запити в справі будови памятників Шевченкови по селах повідомляє канцелярія Товариства „Просьвіта" у Львові, що найпрактичнійше є: построїти на підвисшенім місци курган з каміня, вмуровуючи в него подобу Поета. Такі подоби, виконані в бронзї, достарчає Товариство „Достава" у Львові по ціні 150 К, коли збере найменше 10 замовлень.

РОБІТНИКИ В НІМЕЧЧИНІ СЬВЯТКУЮТЬ ПАМЯТЬ КОБЗАРЯ.

З Бремен пишуть: І ми, українські робітники, яких доля загнала на чужину, відсьвяткували ювилей нашого великого Поета, що співав пісні про недолю бідного народа та завзивав до боротьби з усяким лихом. Дня 2. марта с. р. відбув ся у нас заходом робітничого товариства „Поступ" сьвяточний вечір в честь Тараса Шевченка. Участь у тім сьвятї взяло велике число українських робітників, що працюють в Бремен. Промови про житє і про твори Шевченка виголосили пп. Я. Богдан і С. Добель, а деклямували пп. В. Юрцан, К. Майданюк, А. Карнач і инші. По відспіваню кількох українських пісень учасники розійшли ся покріплені на дусї та вдоволені, що і на чужині змогли віддати честь Співакови українського народа.

—o—

ПОЛЬСЬКО-РОСІЙСЬКЕ БРАТАНЄ.

РОСІЙСЬКИЙ ЦАР ЗА ПОЛЯКАМИ.

Незвичайно великий зріст українства в Австрії а в слїд за тим і в Росії нагнав великого страху російському правительству. Нїчого не помогли його вмовлювання, що українського народу нема і не може бути. Весь сьвіт бачить противно, що український нарід є і мусить бути та, що надійде хвиля, коли Україна заживе самостійним житєм. Росія знає добре, чим для неї се пахне і добирає всїх сил, щоб український рух знищити, і то не лише у себе, але і в Австрії.

Про переслїдуванє українського народу в Росії ми вже писали нераз. Тут хочемо звернути ще раз увагу на союзників, яких Росія добирає собі до помочи, аби нам зробити амінь. І хто-ж надасть ся найлїпше на таких царських помічників як не наші сердечні „приятелї" та „опікуни" Поляки? Вони-ж те саме роблять з нами в Галичині, що Москаль в Росії, тай вже від кільканайцяти лїт попирають кацапство, щоб ослабити наші сили в боротьбі за права українського народу. І хто-ж то кричав проти заснованя українського університету як не вшехполяки, страхаючи Австрію, що за ту уступку в хосен українського народу вона наразить ся на війну з Росією? Хто противить ся до остатньої хвилї виборчій реформі до галицького сойму як не польська шляхта? Хто прининив наш культурний розвиток в Галичинї і лишив нас о кількадесять лїт позаду як не польські верховоди?

Отже Москаль заключив тепер з тими польськими верховодами виразну умову, як мають спільно поступати, щоби знищити український нарід, котрий хоче направду скинути зі себе віковічне ярмо.

З приводу кацапського процесу у Львові се польсько-російське братанє виступило ще виразнійше на яву. Москаль вислав до Львова пятьох думських послів, щоби ратувати чотирох своїх наємників, яких австрійські власти поставили перед польський суд. Як ті висланники там списали ся, ми вже писали. Вони сказали до Поляків, що який западе вирок на Бендасюка та його товаришів, така буде заплата Полякам в Росії. Не знаємо, що їм обіцяли львівські Поляки, бо кацапський процес ще не скінчив ся, але вже бачимо, що Москаль попускає Полякам в Росії. Перед 3-ма тижнями **державна дума** (російський нібн „парлямент") **приняла проєкт закона про самоуправу в польськім Королївстві** (там, де Варшава) **з уступками для польської мови.** Є се великий здобуток для російських Поляків, якого вони не могли осягнути доси нїяким способом. Не сумнїваємось, що й галицькі Поляки зроблять тепер уступку для Москалїв, а яку — легко догадатись.

Найновійші вісти з Росії доносять, що до польсько-російського братаня приложив руку самий російський цар.

Ось що пишуть про се російські газети:

Перед кількома місяцями помер в Петербурзї нагло варшавський генерал-губернатор (с. є. російський намісник) Скаллон. Десять днів перед своєю смертю був він у царя на обідї. На тім обідї був також один гість, а саме француський міністер Делькасе. Той міністер чув, про що розмовляв цар зі Скаллоном, а від него довідали ся тепер газети про ту розмову.

Варшавський губернатор Скаллон казав в розмові з царем, що треба би російським Полякам дати деякі права, аби могли уживати польської мови, а за те удасть ся Поляків з'єднати для Москалїв. **Цареви та гадка Скаллона дуже подобала ся і він навіть признав ся, що вже від 10 лїт думає над сим, як би зєднати собі Поляків, бо він їх потребує до помочи в нищеню Українців.**

Ось в чім лежить цїла причина, для чого то так цар дуже напирав на послів російської думи, щоби вони ухвалили прихильний для Поляків закон про уживанє польської мови у варшавській міській управі. І хотяй російська державна рада закон сей зразу відкинула, **то опісля на виразне домаганє царя його таки приняла.**

Се цїлком певно, що за дармо Поляки поширеня своїх прав не дістали. Поляки обіцяли російському цареви, що вони будуть в Галичині попирати з усїх сил російських шпіонів і зрадників нашого народа, як лише в Росії буде їм лекше. Цар на те згодив ся і тому дав їм в Росії ширші права.

Та не нині доперва пійшли Поляки на службу російському цареви. Вже годї, як на Балканї прийшло до війни, і всї сподївали ся, що також між Австрією та Росією прийде до війни. Поляки задумали віддати себе на службу Москалеви. А саме Поляки в Галичині почали закладати стрілецькі товариства, а також по своїх ґімнастичних товариствах вчили ся стріляти з карабінів та відбували маневри. Вже в половині минулого року мали вони около сорок тисяч людий, готових до війни. Тих сорок тисяч Поляків мало зразу боротись на боцї Австрії проти Росії, а на випадок, **як би побіда перехиляла ся на російську сторону, то Поляки перейшли би до Москаля та помогли йому побити Австрію.** Російський цар був про ті польські думки повідомлений і тим охотнійше хотів бити ся з Австрією.

Тимчасом в Европі удало ся удержати мир, до війни не прийшло, а тим самим не удало ся Полякам зловити для себе у мутній водї доброї риби. Вєетаки їх щира приязнь з Москалем кріпшає з кождим днем і вони дуже радо ще більше схотять гнобити галицьких Українцїв, а попирати москвофілів, щоби лише приподобати ся цареви.

Нехай-же український нарід добре глядить, які то два сильні вороги лучать ся разом до спільної боротьби проти нас. Нехайже український нарід зрозуміє, що дуже кріпкою мусить бути його організація, дуже витривалою його праця, коли не хоче знова впасти в московське чи польське ярмо.

—o—

НЕДУГА АВСТРІЙСЬКОГО ЦІСАРЯ.

ЗНОВА ЗВОРОТ ДО ГІРШОГО.

Відень, дня 5. мая. Некорисні вісти про стан здоровля цісаря Франца Йосифа І. спричинили, що цїле місто і цїла держава знаходить ся тепер у вижиданю катастрофи.

Цїсар занедужав на сухий кашель, який мучить його днем і ночию та ще гірше ослабляє і так знеможеного старця. **Лікарі стоять при постели монарха безрадні**, бо їх заходи доси нїчого не помогли.

Правдивих вістий про дійсний стан недуги цїсаря не подають лікарі до газет. Длятого, що цїсар читає всї віденьскі газети, а як би прочитав про дійсний стан недуги, то се тільки приспорило би катастрофу.

Недуга старого монарха викликує щораз більше занепокоєнє в політичних кругах Австрії і других держав, бо панує загальне переконанє, що **поки жиє цїсар Франц Йосиф, поти удержить ся европейський мир.** Всї сподївають ся, що по смерти старого монарха настане **новий курс політики в Австро-Угорщині, який доведе до великої війни в Европі.**

Відень, дня 12. мая. В стані здоровля цїсаря Франца Йосифа І. помічено **знова зворот до гіршого.** Непогода, яка настала від кількох днів, вплинула некорисно на стан здоровля хорого монарха. Причиняєть ся до погіршеня стану здоровля також те, що цїсар виявляє велике роздратованє і нетерпеливість та в сей спосіб утрудняє лїкарям ходити коло нього.

—o—

ЗЕМЛЕТРЯСЕНЄ В СИЦИЛІЇ.

ВИБУХ ВУЛЬКАНУ ЕТНИ.

Депеші з 11 мая доносять про нове страшне землетрясенє на острові Сицилії в Італії, спричинене новим вибухом Етни.

Після вістий, які доходять з околиць, навіщених сим великим нещастєм, згинуло около 200 людий а 350 зістало тяжко ранених. Цїла околиця Етни представляєть ся як картина смерти. Населенє з переполоху опускало доми, шукаючи в поли свого спасеня. Деякі села і місточка цїлковито знищені. Згинуло найбільше жінок і дїтий, бо мущини були занятї тодї при працї в поли. Землетрясенє тривало всего 6 секунд. Се однак вистарчило, щоби доми перемінити в купи румовища. Чимало жінок зійшло з розуму.

На місце катастрофи прибуло військо і відділи ратункові. Король, правительство і міста поспішили зі жертвами для нещасливих.

Область міста Катанії, де скоїлось нещастє, була вже нераз навіщена такою катастрофою, тому вона и не густо залюднена.

Послїдне землетрясенє, яке спричинив вулькан Етна, було 28 грудня 1908 р. в містї Мессині, де згинуло 150.000 людий.

—o—

ЯК ХІНСЬКІ ГАЗЕТИ БОРЮТЬ СЯ ПРОТИ ПЕРЕСЛІДУВАНЬ.

Юаншікай президент хінської републики старасть ся скріпити своє становище через обмеженє прав народа. При помочи своєї прибічної ради яку установив на місце парляменту, він вводить в житє щораз то нові закони, які стремлять до знесеня вольностий народа. Недавно оголошено новий закон про газети. Газети можна видавати кождому, але тодї тільки, як зложить в урядї певну суму гроший. Видруковані числа газет ідуть з друкарнї до цензора. Заборонені є напади на уряд і неприхильне осьвітленє урядницьких вчинків. Газети, що нарушать сї постанови, будуть завішені. Редактори пекінських (Пекін — столиця Хін) газет рішили вивісити над редакціями закордонні прапори, запросити на редакторські посади Японцїв, а самим віддатись під захист чужих держав. Колиж і таким способом не пощастить їм обійти новий закон, то газети самі перестануть виходити, а людність повідомить ся про „самовбійство газет". А в закордонних виданях має зачати ся аґітація проти переслїдувань Юаншікая.

НА ЗАПОМОГОВИЙ ФОНД ДЛЯ ГОЛОДУЮЧИХ В ГАЛИЧИНІ.

В послідним тижни надіслали жертви слідуючі Добродії:

146. Сиракюз, Н. Й. Тов. „Українська Січ". від. 282 Р. Н. С.: Тов. „Укр. Січ" $10.00; Читальня „Просьвіти" $10.00; о. О. Пристай $5.00; І. Дмитрук, П. Парибус і Г. Трач по $2.00; Г. Бедзісь, Я. Трач, І. Яцура, Н. Клим, С. Парибус, І. Шеремета, М. Пастух, П. Крук, В. Гарматюк, П. Литвин, Анастазія Шеремета, Ксеня Бандас, Л. Конікевич і, А. Кучеравий по $1.00; Т. Новинчук, Т. Андрусишин, С. Кашубінський, О. Шеремета, А. Яворський, А. Бочан, С. Гривнак, Ів Пастушинський, М. Ліщинецький, А. Натра, І. Олійник, Юлія Дацю, Анна Мерва, Н. Дідуник, Г. Парибус, М. Паньків, П. Тиктор і М. Поник по 50 ц.; І. Трач, Г. Осінчук, М. Владика, В. Тиктор, Анастазія Яновська, Катерина Форемна, Текля Фіней, Анна Трач, Ірена Язловицька, Катерина Віткович і Д. Андрусишин по 25 ц. — Разом $56.75.

На хрестинах у п. Василя і Анастазії Лаби зложили жертви заходом п. Т. Новинчука і М. Кожушка слідуючі Добродії: М. Кожушко $1.00; М. Дембіцький, І. Павлів і Катерина Павлів по 50 ц.; Анастазія Дембіцька, В. Лаба, Анастазія Лаба, Г. Гуцал, Катерина Гуцал, І. Шощевський, Катерина Шощевська, Т. Новинчук і Магда Новинчук по 25 ц.; Т. Косарчук 5 ц.— Разом $4.80.

Загальна сума обох жертв виносить разом **$61.55**

147. Канзас Сіти, Канз. Братство сьв. Володимира, від. 323 Р. Н. С.: Бр. сьв. Володимира зложило з каси братської жертву в сумі $10.00; о. В. Балог, Н. Нагай, Д. Янчишин і Ю. Білецький по $1.00; М. Гасин, В. Гримак, Д. Дідошак, С. Хомин, М. Возьний, М. Боровець, П. Тарнопільська, П. Мельник, І. Коменда, С. Грудинь, Н. Янчишин, М. Колеґа, А. Денека, І. Корман і Д. Ґох по 50 ц.; Д. Колеґа 30 ц.; В. Кархут, П. Гасин, С. Федоровчак, А. Ліхацька, А. Чир, І. Купа, О. Ярема, А. Решотка і Н. Мазур по 25 ц.; М. Скотинська 20 ц.; П. Кархут 15 ц.; О. Митко 10 ц.; М. Гартимович 5 ц. Кошти пересилки виносили 15 ц.; остає сума **$24.40**

148. Куртіс Бей. Мд. Братство сьв. Ап. Петра і Павла, від. 81 Р. Н. С., жертвувало з братської каси даток в сумі **$20.00**

149. Нюарк, Н. Дж. Братство сьв. О. Николая, від. 319 Р. Н. С.: Бр. сьв. О. Николая зложило жертву $5.00; дрібними жертвами зібрано 65 ц. — Разом **$5.65**

150. Вунсокет. Р. Ай. Вп. Михайло Чигирин, член 206 від., зложив жертву в сумі **$1.00**

151. Форд Сіти, Па. Братство сьв. О. Николая, від. 63 Р. Н. С.: Бр. сьв. О. Николая жертвувало з братської каси даток $5.00; С. Баль 50 ц.; А. Привозник 30 ц.; В. Заблоцький, Я. Михалишин, Г. Волошинович, В. Рудавський, М. Гуменда, Н. Рудавський, М. Пишко, І. Панчак, М. Дуткевич, В. Качмарик, С. Панчак, І. Банко, В. Кухта, А. Зубик, Н. Волошинович, К. Пельц, Г. Волошинович, М. Бек, Ф. Рудавський, С. Оресик, О. Зубик, М. Ваверчак, І. Гуменда, Ф. Турко і О. Кикчю по 25 ц.; Й. Лукавський, А. Ярошик і С. Барна по 10 ц. — Разом **$12.35**

152. Пітсбурґ, Па. На голодуючих в Галичині зложили на руки п. Петра Бекіша жертви слідуючі Добродії: М. Кримський $2.00; Ф. Куруна, І. Бриняк, С. Баран, Р. Баран, Д. Іванців, М. Федунок, П. Іванців, А. Федунок, Г. Подоляк, І. Романів, В. Атаманьчук, М. Кримський, В. Тимків, М. Дяк, І. Андрухів і П. Бекіш по $1.00; Г. Щаковський, Й. Вішеньский, П. Береза, В. Гричух, М. Дириняк, Ф. Драбин, О. Чернецький, А. Гук, Я. Федунок і І. Куруна по 50 ц.; І. Нидільський, І. Атаманьчук і В. Драґун по 25 ц.; Н. Н. 10 ц. — Разом $23.85. Кошти пересилки виносили 15 ц. позістає сума **$23.70**

153. Ансонія, Конн. Сестрицтво сьв. Єлени. від. 262 Р. Н. С.: Сестр. сьв. Єлени жертвувало $5.00; Афія Бундзяк $2.00; Олена Придун, Марта Ташко, Марія Кобасяр, Анна Борошович, Таця Скуба і Таця Ізбянська по $1.00; Марія Шовтис і Марія Жидяк по 50 ц. — Разом **$14.00**

154. Менчестер. Н. Й. Братство Козьми і Дамяна. від. 281 Р. Н. С.: С. Вавер, Д. Окликвич, В. Рось, М. Масляний, Д. Чех, В. Матковський, В. Баль, І. Стась, О. Щудлик, Й. Вавер і М. Олющак по 50 ц.; Т. Баланда і П. Щудлик по 30 ц.; А. Замісник, Т. Тернавчик, К. Замісник, А. Рось, М. Земко, В. Мулинкевич, І. Журавський, М. Шенирка, С. Чонко, М. Ханас, А. Вівсяник, М. Опар, М. Чонко, І. Прокопчак, М. Конитчак, І. Ґаловський, Ф. Леска, Г. Замісник, А. Ґвіз, С. Словський і Л. Чих по 25 ц.; О. Бедзік і П. Адамчак по 20 ц. — Разом **$11.75**

155. Гавторн. Ілл. Братство сьв. Арх. Михаїла, від. 242 Р. Н. С.: М. Багрій, Параскевія Дисак, Анастазія Цанайка, М. Маркевич, К. Богачик і А. Цибуховський по $1.00; М. Короташ, М. Бойко, В. Ільків, Г. Гринишин, Г. Бойчук і Анастазія Бойчук по 50 ц. — Разом **$9.00**

156. Пітсфілд. Масс. На хрестинах у п. Ілії Савюка зложили на зазив Вп. п. Т. Спасика і П. Федоришина жертви слідуючі Добродії: Ілія і Тетяна Савюк, родичі новонародженого, Н. Щербан гість з Трой, Н. Й., П. Федоришин, Т. Спасик і Н. Савюк по $1.00; А. Андушків 50 ц.; А. Гуска 25 ц.; Н. Соколовський 15 ц.; Г. Галащук, Ф. Соколовський, І. Герман і Ю. Шанілій по 10 ц. — Разом **$7.30**

157. Філядельфія, Па. Читальня ім. Тараса Шевченка: М. Коцюк, Г. Григорчук, П. Стефанюк, Д. Іванюк і М. Лютей по 50 ц.; П. Закутинський, В. Васильковський, В. Олійник, М. Касапуський, В. Захарчук, Г. Захарчук, П. Березовський, С. Джал, Марія Чабан, Анна Захарчук і Анна Мельничук по 25 ц.; Параска Гаєва і Катерина Мельничук по 15 ц. — Разом **$5.55**

158. Манаду. Па. Братство Покр. Пресьв. Богородиці, від. 7 Р. Н. С.: Братство жертвувало з братської каси даток в квоті **$25.00**

159. Алентавн, Па. На хрестинах у п. Николи Фартуха зложили жертви на руки п. Тимка Ференца слідуючі Добродії: Н. Фартух, В. Урбанський, О. Трач, І. Боярський і Н. Пікель по 50 ц.; Т. Ференц, М. Воляник, Л. Хома, Ф. Іваськів, Евдокія Когут, В. Дворчин, Д. Мороз, Анна Піскур, І. Когут, І. Білань, І. Сопчак, Катерина Климань, Катерина Стєпчук, В. Ярема, Г. Мельничук, А. Табель, В. Мельник, Марія Круба, Д. Рудакевич, Г. Чикала, І. Кревушина, З. Гуцулюк по 25 ц. — Разом **$8.00**

160. Купер. С. Дан. Жертви на голодуючих братів зложили отсї Добродії: П. Р. $10.00 і Л. Р. (невістка) $10.00. Долучено крім сего 10 ц. — Разом **$20.10**

161. Шікаґо, Ілл. Вп. Іван Іляш і Василь Іляш зложили на повисший фонд по $1.00. — Разом **$2.00**

162. Нортумберленд, Па. Братство сьв. Арх. Михаїла, від. 357 Р. Н. С. Згадане Братство прислало жертву вдруге (перша жертва виносила $21.15). Збиранем займили ся щиро Вп. пп. Стефан Франків і Іван Кравецький. Жертви зложили слідуючі Добродії: А. Лабоцький і Д. Винник по $1.00; П. Заставний, М. Лабоцький, П. Тульба, Н. Лабоцький, І. Микевич, С. Пшик, С. Франків, Й. Шолок, Я. Сокальчук, Г. Сокальчук, С. Поцик і О. Ратушняк по 50 ц.; М. Зілінський 30 ц.; І. Візний, Й. Сокальчук, І. Кравецький, Н. Волинський, Г. Галасовський, І. Кушлик, Т. Гурман, Д. Лепський, А. Сінкевич, Г. Шцелик, Н. Струс, К. Василовський, Н. Горін, П. Мрук, М. Гасяк, Ф. Фісак, О. Натайм, І. Русяк, Н. Клецко, Н. Петрів, І. Курило, С. Поглод і А. Басараба по 25 ц.; С. Горінь і Н. Ґураль по 15 ц.; Г. Твердий 14 ц.; М. Фрайнак, М. Ґавазин, Н. Ґураль, В. Ґарабчук і Н. Андрусяк по 10 ц. Кошти пересилки оплатив п. Андрій Візняк. — Разом **$15.00**

163. Найставн-Філядельфія, Па. Братство сьв. Володимира, від. 105 Р. Н. С.: Бр. сьв. Володимира $5.00; Р. Слободзян, Н. Стебельський, Катерина Селадзік, Н. Росолович, М. Курган, Е. Шурґот і Ю. Струтинський по $1.00; Г. Шаґала, М. Курилак, О. Степишин, Й. Потічний, І. Стебельський, А. Ціхий, І. Слободзян, І. Рихіл, П. Банах, Н. Куриляк, П. Козьарський, Юстина Назаревич, Е. Курилак, В. Смитанюк, Д. Древняк, В. Вацик, В. Струтинський, А. Пйотровський, Г. Довгун, Д. Слободзян, Й. Курилак, Н. Салаґай, М. Пліш, Юстина Петрик, М. Жураковський і Т. Тур по 50 ц.; Анна Стебельська 35 ц.; Н. Лаба, Н. Либас, П. Старвицький, С. Крайник, А. Олексюк, М. Стасевич, А. Гац, Катерина Ґіба, П. Коцик, М. Смалик, Т. Нюмий, Пелагія Макар, П. Чорний, І. Бучковський, А. Ленцький і В. Цитлак по 25 ц.; Н. Захарко 15 ц.; Н. Н. 5 ц. — Разом **$29.55**

164. Істон, Па. На хрестинах у п. Ілька і Розалії Вересюк зложили на голодуючих в старім краю на руки Николая Підгайного і Григорія Граничкі жертви слідуючі Добродії: Н. Підгайний і Г. Граничка по 50 ц.; І. Вересюк, Г. Фурґала, М. Вівчаровський і І. Савич по 25 ц.; В. Сорока 20 ц.; К. Яворська, П. Гавришко, М. Порохняк, С. Ґалан, М. Горон, М. Скрига, Ф. Саґатий, І. Ништа, І. Нановський і А. Терлецька по 10 ц.; Н. Н. 15 ц. — Разом **$3.35**

165. Лоренс, Масс. Вп. П. Іван Люсак, передплатник „Свободи" зібрав між знакомими жертви від слідуючих Добродіїв: І. Люсак, А. Мільницький, Г. Німіровський і Н. Німіровський по $1.00; Анна Пронівна і Кася Сольманівна по 50 ц. — Разом **$5.00**

166. Провіденс, Р. Ай. Тов. ім. Князя Данила, від. 73 Р. Н. С.: Тов. ім. Князя Данила $3.00; Чит. „Просьвіти" $1.00; І. Витязь, А. Мельник, Т. Заходник, Наталка Дячун і І. Пилюк по 50 ц.; Д. Модь, Анна Чипіль, Марія Білак, Г. Бойко, Катерина Жак і Д. Лободяк по 25 ц.; надвишка з вечерниць 35 ц. — Разом **$8.35**

167. Філядельфія, Па. Братство сьв. Арх. Михаїла, від. 368 Р. Н. С., жертвувало з братської каси даток в квоті **$10.00**

168. Мт. Кармел, Па. Братство сьв. Володимира Вел., від. 75 Р. Н. С., жертвувало з братської каси даток в сумі **$15.00**

169. Віндбер, Па. Братство сьв. Димитрія, від. 143 Р. Н. С.: Бр. сьв. Димитрія $5.00; І. Петранич, В. Горошок, А. Нагорняк, В. Пришляк, М. Марків, Т. Линний, М. Дундяк, О. Несторович, Н. Циган, П. Крещишин, І. Репецький, М. Марущак, В. Дідора, В. Титанич, Т. Герула і М. Мартинюк по 25 ц. — Разом **$9.00**

170. Йонкерс, Н. Й. Жертви на голодуючих на руки Г. Пирча зложили слідуючі Добродії: Бр. сьв. Арх. Михаїла $15.00; Веч. о. Н. Дмитрів $10.00; А. Трембач, П. Лозінський, А. Скробала і Г. Пирч по $1.00; дрібними датками $16.00. — Разом **$45.00**

171. Ловвіл, Н. Й. Вп. Андрей Козакевич зложив на голодуючих жертву в сумі **$2.00**

172. Кемден, Н. Дж. Братство сьв. Арх. Михаїла, від. 374 Р. Н. С.: В. Табахарнюк, С. Буляк, Ю. Янчук і А. Биґиза по 25 ц.; Й. Снітовський, В. Колодій, Д. Завойський, П. Завойський, А. Чубик, А. Ходой, М. Телюх, М. Береговський, П. Пласкон, І. Чубик і М. Білий по 10 ц. Кошти пересилки виносили 10 ц. — Разом **$2.00**

173. Алтуна, Па. На хрестинах у п. Михайла Бонка зложили на зазив пп. Г. Сенькова і І. Потона жертви слідуючі Добродії: І. Тирала, С. Стах і Каролина Потон по $1.00; Г. Сеньків, В. Совик і П. Войтович по 50 ц.; Ф. Тирала, М. Бонк, І. Потон, Ф. Сиськевич, Й. Бонюшок і В. Коцюба по 25 ц. — Разом **$6.00**

174. Ню Йорк, Н. Й. Братство сьв. Андрея Перв., від. 66 Р. Н. С. З нагоди 10-літного ювилею Братства зложили жертви слідуючі Члени і Гості: Бр. сьв. Андрея Перв. $10.00; Сестр. сьв. Ольги $10.00; В. Крайківський $1.20; А. Савка, Б. Дуткевич, Г. Пиртко, Й. Стеткевич і П. Ярема по $1.00; І. Братусь, М. Угорчак, О. Савіцький, І. Лазорчик, М. Сидор, Емілія Угорчак, В. Лотоцький і Н. Н. по 50 ц.; П. Зятик, І. Ґіжовський, Д. Курпик, П. Філь, Н. Дохник, А. Скробайло, М. Сікора, В. Цільник, Марія Телеп, Репіна Бугель, Анна Шпінка, І. Буґера, П. Гаврилів, А. Шостак, В. Глют і Н. Н. по 25 ц.; Я. Стиржинь, І. Колодій і Н. Данилик по 10 ц. — Разом **$34.50**

175. Ню Брітейн, Конн. Братство сьв. Ап. Петра і Павла, від. 254 Р. Н. С. Члени Братства зложили на фонд голодуючих жертву в сумі **$41.25**

Згадану квоту вислало Братство впрост на адресу „Сільського Господаря" (мони-ордер ч. 102957).

176. Супіріор, Віс. Братство сьв. О. Николая, від. 103 Р. Н. С.: Н. Івасюк $2.00; Ю. Іляш, В. Адамів, Н. Дмитришин, П. Яценко, М. Андрійчук, Г. Андрійчук, Д. Боднар, Т. Осадця, Н. Карпінський, Г. Федорович і М. Осадця по $1.00; І. Полівецький, Н. Бривка, П. Павлюк, М. Адамів, А. Сметух, С. Вобовський, А. Молевка, А. Бринка, Анна Зелик, М. Войтів, Й. Войтів, П. Носів, С. Носів, Н. Дмитришин, М. Войтіховський і К. Коростіль по 50 цнт.; А. Білий, Ф. Денечко, Т. Павлюк, М. Гриника, І. Левик, Ю. Яхно і О. Куценко по 25 ц. — Разом **$22.75**

Жертви вислано на адресу „Бенк оф Юрон" ч. кн. 13.300.

177. Карнеґі, Па. Тов. ім. Шевченка, від. 384 Р. Н. С. На руки п. Григорія Василишина зложили жертви слідуючі Добродії: Н. Бичик $1.00; Г. Василишин, Й. Малинович, В. Семенчук, К. Дячун, Марцеля Дячун, С. Слівінський, М. Чемний, С. Левчук, В. Ластовецький і М. Колиновський по 50 ц.; Н. Буртик, Н. Пігун, О. Давидів, Т. Ющишин, К. Мийник, А. Поляк, О. Гаврилюк, Ірина Левчук і С. Козиновський по 25 ц.; М. Лобонд і Е. В. по 10 ц. Кошти пересилки 5 ц. — Разом **$8.40**

РАЗОМ $508.50.

З перенесеня (ч. 19) $2.060.54; з днем 10 мая виносить

ЗАГАЛЬНИЙ СТАН $2.569.09.

В ІМЕНИ ГОЛОДУЮЧИХ СКЛАДАЄ СЯ ВСІМ ЖЕРТВОДАВЦЯМ ЩИРЕ СПАСИБІГ!

ЖЕРТВИ НА ЮВИЛЕЙНИЙ ДАР ДЛЯ „РІДНОЇ ШКОЛИ".

В послідним тижни зложили жертви слідуючі Добродії:

104. Майнерсвіл, Па. Вси. о. Йосиф Пелеховин зложив місто сьвяточних желань жертву на „Рідну Школу" в сумі **$5.00**

105. Шікаґо, Ілл. Вп. пп. Іван і Василь Іляш зложили на фонд „Рідної школи" датки по $1.00. — Разом **$2.00**

РАЗОМ $7.00.

З перенесеня (ч. 19) $880.65; з днем 10 мая виносить

ЗАГАЛЬНИЙ СТАН $887.65.

ВСІМ ЖЕРТВОДАВЦЯМ В ІМЕНИ „РІДНОЇ ШКОЛИ" ЩИРЕ СПАСИБІГ!

НА УКРАЇНСЬКИЙ ГОРОД У ЛЬВОВІ.

Куртіс Бей, Мд. Братство сьв. Ап. Петра і Павла зложило на закупно квадратових метрів жертву в сумі **$5.00**

З перенесеня (ч. 19) $514.13; з днем 10 мая виносить

ЗАГАЛЬНИЙ СТАН $519.13.

ВСІМ ЖЕРТВОДАВЦЯМ В ІМЕНИ „СОКОЛА-БАТЬКА" ДРУЖНЕ ГАРАЗД!

РОДИМЦІ! СЬВЯТКУЙТЕ 100-ЛІТНИЙ ЮВИЛЕЙ УРОДИН Т. ШЕВЧЕНКА! З НАГОДИ 20-ЛІТНОГО ЮВИЛЕЮ Р. Н. СОЮЗА ПРИЄДНУЙТЕ ДЛЯ СЕЇ НАРОДНОЇ ІНСТИТУЦІЇ ЯК НАЙБІЛЬШЕ ЧИСЛО НОВИХ ЧЛЕНІВ! НЕ ЗАБУДЬТЕ ЗЛОЖИТИ СВОЮ ЖЕРТВУ НА ПОТРЕБИ „РІДНОЇ ШКОЛИ" В ГАЛИЧИНІ! ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В. ЧЛЕНИ АМЕРИКАНСЬКОЇ „ПРОСЬВІТИ"!

ДОПИСИ

Дальші відомости про натастрофу в копальні в Еклез, В. Ва.

(Допись очевидця).

В ч. 19. нашої часописи була подана відомість про вибух ґазів, причім згинуло 172 майнерів а 63 зістало тяжко ранених. Тепер однак показує ся, що більше є убитих, а менше ранених. Будучи наочним сьвідком сего нещастя, подаю близший опис сеї страшної катастрофи.

Дня 28-го цьвітня о годині 2-гій попол. наступив в майнах ч. 5 і 6. страшний вибух ґазу, серед котрого згинуло 186 майнерів. В обох майнах працювало тоді 250 майнерів; а то в ч. 6. працювало 64, а в ч. 5. 174. Експльозія наступила в ч. 6. В наслідок сего згинуло на місци 12 майнерів, 4 зістало тяжко поранених, а 48 майнерів сиділи під землею від 2-гої попол. аж до 11-тої в ночи і відтак щасливо дістались на сьвіт Божий. А що з ч. 6. до ч. 5. був зроблений отвір з фірткою, яка служила до переходу з одної майни до другої, тому ціла огнева сила дістала ся до майни ч. 5., в котрій працювало 174 людий. Огонь із закопу (шахту) ч. 5. вибухнув два рази так сильно, що на цілу околицю було видно. За першим разом сила огнева викинула шахтом усї деревляні підпори і бальки, які потріскали на дрібненькі кусні, на пів милї від шахту. Худоба, яка недалеко пасла ся, перелякана гуком і огнем, зачала злїтати ся і зачала сильно ревіти так, що годі було худобу відогнати від майни. Разом з румовищем викинуло також одного чоловіка, котрого ніхто не міг розпізнати. 10 мінут по першім вибуху наступив другий, котрий був єще сильнїйший; він повикидав навіть 40-фунтові шини, а шахт в глубині 400 стіп зістав цїлком знищений та засипаний верствою відломів і пилу грубою на 10 метрів так, що не мож було дістати ся до майни. Доперва на третий день о 6-ій годині вечером можна було приступити до ратункової акції. На тім єще не конець: сила ґазів уликодила всї машини і проводи, котрими стягала ся вода з обох майн надвір. Інжінери ствердили, що в майнї ч. 5. знаходить ся вода на 6 стіп глубока. І так мокли тїла 174 майнерів у водї через 3 днї, доки не вичерпано води.

Дня 1-го мая видобули перших 6 людий, до яких годі було приступити; в ночи тогосамого дня видобули 12, яких тїло було порозриване на кусні; дня 2-го мая видобули 25 осіб, так само без рук і ніг; від 2-го до 10-го мая видобули 173 тїла, а 11-го мая знайшли послїдного, але тілько голову, руки і половину грудий.

Разом добуто 100 трупів цїлих, а 86 порозриваних так, що годі пізнати, котрі члени тїла до кого належать.

Тисячі народа облягають щоденно майну. Їх уха глушить плач і зойк бідних вдів і сиріт, котрі постійно сидять як ніч так день коло майни і кричать несвоїми голосами до народу, працюючого при шахті: „дайте нам нашого тата". Між убитими знаходить ся чимало і наших земляків з Галичини, оставивших тут своїх діточок сиротами без кусника хлїба. Найбільший злочинець змяк би, коли би почув плач і крик та побачив розпуку тих бідних сиріт і вдів. Серце вискакує з груди, дивлячись на ті страшні сцени. Навіть камінє, котре сотки лїт лежить над горою коло сеї майни, сумно якось виглядає, неначе плаче над тими бідними вдовами і сиротами.

Тут належить згадати, що з наших людий ніхто не був обезпечений в ніякій орґанізації, щоб хоч троха обезпечити свої діточки і вдови. Наш нарід сам собі тому винен, бо на ґальон віски є $3.00 з кождої пейди, а на місячну вкладку, щоби обезпечити свої дїти на случай нещастя — на се жалується ся. Коли би з гол. уряду Р. Н. С. присилали за ту місячну вкладку віску, то наш нарід горнув би ся до орґанїзації. Я сам чув на свої власні уха від наших таки краянів з Галичини, як говорять: „Я волю пропити ніж на Союз дати".

Оминайте, Дорогі Братя і Сестри, тих дикунів, нехай вони і на далї свій гірко запрацьований гріш тратять на проклятї трунки, а ми горнїм ся всїма силами до нашого Р. Н. Союза, бо не знаємо, Братя, що нас та наших дїтий жде завтра; щоби і ми не оставили своїх дїтий і жінок так, як оставили їх ті нещасливі в Еклез, В. Ва.

Іван Коваль.

член 19 від. Р. Н. С., МкАлпін, В. Ва.

З YONKERS, N. Y.

В честь 19-літного ієтнованя місцевого Братства сьв. Арх. Михаїла в Йонкерс, Н. Й., справляло се Братство гостину в недїлю дня 26 цьвітня с. р. Ся гостина відбула ся в „Турн Гол" під числом 95 при Елм стріт, Йонкерс, Н. Й. На сю гостину запрошено місцевого сьвященика Веч. о. Нестора Дмитрова і дякоучителя п. Павла Лозинського. Гостина розпочала ся десь коло години четвертої пополудни. Насамперед Веч. о. Н. Дмитров посьвятив хлїб і прочі Божі дари, а відтак виголосив відповідну промову до зібраних членів сего Братства, котре числить поверх 200 членів. На початку промови представив о. Парох іміґрацію наших Русинів до Америки. То були тяжкі часи для наших земляків, котрі не могли кроку зробити свобідно, бо ожидали в кождій хвили нападу від Американця. Не можна було зійтись в одно місце, а навіть не було де зійти ся, аби поцїлувати один другого руським словом. Тепер вже тут далеко лекше; кождий чує ся свобідним мов та пташина, котра злїтає з одного дерева, а на друге сідає. При кінци своєї бесїди звернув о. Дмитрів увагу на рідний наш край Галичину; як наше серце повинно все стреміти до своєї рідної земленьки, котра нас виховала; аби ніколи не забувати за неї і за наших братів там в старім краю, котрі якраз знаходять ся тепер у страшній нужді, бо гинуть з голоду. Се і клич розбудив кождого серце, а відтак зібрано жертву для голодуючих. На ту жертву зложив Веч. о. Н. Дмитрів $10.00, всї братя зложили дрібними датками $20.00, а на внесенє предсїдателя сего Братства п. Александра Василенка, Братство сьв. Арх. Михаїла ухвалило дати на ту цїль $15.00; отже разом зібрано $45.00.

По відході о. Дмитрова, який мусїв відійти, бо був запрошений на инше торжество, гостина продовжалась дальше. Деякі старші члени мали промови, а в тих промовах пригадували нам давнїйші часи нашої громади.

Такі гостини підтримують між присутними гостями живого народного духа і тому тим, що познесну гостину зладили, належить ся щира подяка.

Гість.

КАЛЕНДАР.

МАЙ.

н.ст.	Дні	РУСЬКІ СЬВЯТА	с.ст.
14	Ч	Май. Єремії пророка	1
15	П	Бориса і Гліба. Атанасія	2
16	С	Теодозія Печерського	3
17	Н	5. по Вел. о Самарянині	4
18	П	Ірини муч.	5
19	В	Йова многострадального	6
20	С	Память з'явленого сл. Хреста	7

НОВИНКИ.

З Америки.

ПЕРШІ ЖЕРТВИ З ВЕРА КРУЗ.

В понеділок, дня 11 с. м. рано привіз корабель „Монтана" до Ню Йорку 17 жертв американських моряків, що згинули в боротьбі з Мексиканцями у Вера Круз. По висадженю домовини на сушу в парку „Баттері" уставлено їх до повіз, запряжених у чвірки. Домовини прикрито американськими прапорами і вінцями. Коло гробів президент Вілсон, міністер маринарки Деніелс, говернор Ґлинн, майор Мічель і инші достойники, рушив похоронний похід серед звуків похоронного маршу улицями. Вздовж улицями стояли повагою і спокійно сотки тисяч населення Ню Йорку, котрі прийшли попрощати перші жертви в боротьбі з Мексиканцями. В поході їхали також всі достойники. Станув похід аж коло маґістратур („сіти гол"). Тут поліція і моряки замкнули площу перед брамою і коли там віхали похоронні вози, роздав ся спів з грудий 300 хлопців і дівчат з народних шкіл. Відспівано пісню: „Близше, мій Боже, до Тебе!" Опісля майор міста зложив на одній возі великий вінець з білих цьвітів і лавру з червоною лентою і виголосив коротку промову. Відси рушив похід на площу „Невві Ярд", де уваджено кілька трибун. З пустинь нушено на площу понад 10.000 осіб, із запрошеними гістьми, яких було понад 2.000, із військом, поліцією і т. д. було загалом понад 15.000 осіб на площі. Коли похід станув, роздало ся 21 гарматних вистрілів в честь памяти погибших. По молитві промовив перший священик Касард з Індіанаполіс, опісля міністер маринарки Деніелс. Вкінці виголосив промову президент Вілсон. Говорив спокійно, часом з видимим зворушенєм. Підчас його промови була гробова тишина, тож чули усі зібрані кожде його слово. У своїй промові підніс він, що більш половина тих перших 17 жертв — се були імігранти, котрі полюбили свою нову вітчину і віддали за неї житє. По промові президента закінчено похоронний обряд молитвами. Вкінци роздало ся ще 21 гарматних вистрілів і публика стала розходитись, а домовини перенесено до бюр, де відібрали їх свояки погибших, щоби похоронити на кладовищах.

ВЕСІЛЄ В БІЛІМ ДОМІ.

В Білім Домі у Вашінґтоні відбуло ся дня 8. мая скромне весілє дочки президента панни Елеонори Вілсонівни і міністра скарбу Віліяма МекАду. Вона має 24 роки, а він 50 літ. На весілю була 14-літна дочка молодого від першої жінки; друга дочка, в одних літах з мачухою, не прибула на весілє. Всіх гостий окрім родини було 100.

ЖИДИ МІСТА БРУКЛИНА ОБХОДИЛИ ЮВИЛЕЙ ШЕВЧЕНКА.

Пишуть нам з Бруклина, Н. Й.: Відай перший раз в історії жиди сьвяткували память українського поета. Були се бруклинські жиди, котрі уладили обхід в честь Шевченка дня 9. мая с. р. під числом 229 Сакман улиця. На тім великім сьвяті, в котрім взяли участь найвизначнійші жидівські патріоти і також кількох Українців з робітничої України явилось около шість соток народу, переважно самих жидів. З великим запалом присилухувались жидівська публика віршів „Про житє і діяльність" нашого найбільшого поета, який переповідав грімкими оплесками. По відчиті і кількох промовах відіграли визначні жидівські актори в Бруклині з „Колд Тієтер" драму „Моти Найменчик". Весь дохід з сего сьвята призначено для бідних жидів і сиріт.

ЧИ РУЗВЕЛТ ВІДКРИВ РІКУ?

Коли дійшла до Европи вістка з Бразилії про відкрите Рузвелтом підчас його подорожі нової ріки, вистуїпли французькі і анґлійські учені против Рузвелтового відкритя, заявляючи, що він відкрив зваву вже в научнім світі ріку Канопо, яка вливаєсь ся до ріки Мадери, а незвану хиба для нього, для учених зі Злучених Держав і для самої Бразилії. „Коли можна тут говорити про яке відкрите — казав один анґлійський учений — то хиба про відкрите неуцтва і великої сьмілости у пана Рузвелта; на такий сьмілий ч. Тоді міг би й у мас в Анґлії відкрити богато незнаних рік".

Рузвелт, котрий тепер ще в дорозі, не має змоги дати відповідь на посьміхи анґлійських і французьких учених.

СУДІЯ ПРО РАКЕФЕЛЕРА.

З Дітройт, Міш., доносять: Підчас одної розправи в тутешнім суді виступив судия Лемкі на оборону людий з Колорадо і так сказав:

Міліонер Джан Ракефелер ходить молитись до церкви, в суботі вчить в недільній школі, але се не перешкаджає убивати женщин і дітей в копальнях угля у стейті Колорадо.

Підчас тої розправи було на салі 200 людий, котрі нагородили судію за ті слова грімкими і довготриваючими оплесками. Публика успокоїла ся аж тоді, коли судія загрозив, що очистить салю.

ЗАСУД ЗА ПОГРОЗИ РАКЕФЕЛЕРОВИ.

Панну Марію Ганц, котра грозила властителеви копалєнь у стейті Колорадо, що „застрілить його як собаку", засудив судія Морфі на увязнене в „робочім домі" на 60 днів. Почувши засуд, Марія Ганц сказала, усьміхаючись: „Лучше сидіти у вязниці за оборону ближніх анiж на волі убивати невинних людий як Джан Ракефелер!"

БЮРО ДЛЯ БЕЗРОБІТНИХ.

Майор міста Ню Йорку Мічель затвердив проєкт міської ради на заложене міського бюра праці, яке має безплатно вишукувати заняте для безробітних. Сподівають ся, що відділи того бюра будуть у всіх пяти частях (борос) Ню Йорку.

ПРОТИ ЗАБОРОНИ ПРОДАЖІ ГОРІВКИ.

Зі стейту Ню Джерзи вислано до Вашінґтону петицію проти додатку до конституції, яку предкладають проґібіцієністи, хотячи спричинити заборону продажі спіритусових напитків. Підписані горожани, яких є на петиції 39.496, домагають ся, щоби і на дальше не було заборони продавати алькогольні напитки.

ГАЗЕТИ І СУДИ ПРИСЯЖНИХ.

Асоціяція адвокатів нюйорського округа, до якої належить 3.238 осіб, виготовила проєкт закона, який заборонив би ґазетам обговорювати карні справи перед судовим процесом. Автор сього проєкту С. Оптермер каже, що передчасна оцінка в ґазетах справ, які мають ся порішити на судовій розправі, настроює на відповідний лад публичну опінію і потім унеможливлює вибір безсторонних присяжних судіїв.

ЗАМИКАЮТЬ ШИНКИ У СТЕЙТІ ІЛЛІНОЙС.

З Шікаґо, Ілл., доносять, що наслідком загального голосованя над справою продажі алькоголю досі замкнено вже у цілім стейті Іллінойс 1.100 салунів. В місті Аврора замкнено всі шинки о 12-тій годині о півночи: люди пяні до безтями прощали ся зі своїм приятелем, до якого привикли. Поволи стейт Іллінойс висихає з горівки.

ПРОТИ ОГЛЯДИН ДІТИЙ У ШКОЛАХ.

З Ґрінвіл, С. Карол., доносять, що відбули ся там збори, в яких взяло участь 1.500 людий. На зборах говорив говернор стейту Савт Каролайна Бліз, котрий рішучо виступив проти введеня примусових лікарських оглядин школярів і школярок. На гадку Бліза такий закон дав би спромогу лікарям-політикам метити ся на своїх політичних противниках при помочи розпоширюваня ложних поголосок про їх дочки. „Я убив би такого лікаря — казав Бліз — котрий проти моєї волі оглядав би і осуджував мою дочку і дарував би вину кождому батькови за убийство такого лікаря".

„НЕМА СПОВІДИ ЗА ПІВ ДОЛЯРА!"

В нюйорській російській ґазеті „Русское Слово" читаємо таку допись православного Москаля Михаїла Зверева з Ґрінвіл, Кол.: „Недавно приїхав до нас з Ню Йорку піп Ч. Я з кількома товаришами прийшов до нього сповідати ся. Піп нас спитав: „Кілько дасте на церкву?" Я на се сказав, що довший час вже не маю роботи, тож не маю що дати на церкву. Потім він мене питає, кілько я хочу дати за сповідь. Я кажу, що маю 50 центів і хочу їх дати за сповідь. На се піп розкричав ся, що нема за 50 центів сповіди і прогнав мене".

2 ДОЛЯРИ ЗА САМОВБИЙЧИЙ НАМІР.

Нюйорський 49-літний робітник Тома Ворд, котрий від довшого часу не міг найти роботи рішив ся з біди і розпуки відібрати собі житє. Пійшов на стацію воздушної зелізниці („елевейтра") в Брукліні і коли поїзд наближав ся, кинув ся на шини. Але побачив се полісмен, котрий недалеко стояв, і скочив за ним та скоро витащив його на платформу. Відси запровадив його до суду і судія Ліві засудив його на кару $2.00 за „неприличне поведенє".

НАСЕЛЕНЄ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

Після оповіщеня цензусового бюра континент Злучених Держав має тепер 98 міліонів населеня, а враз з посілостями населенє Злучених Держав виносить 109 міліонів людий.

ПО АМЕРИКАНСЬКИ.

Цікаву повість завів один аптикар з Ню Йорку. В аптиці біля ляди зі содовою водою зробив він гніздо для курки і продає своїм сталим гостям яйця „сьвіжі", кажучи, що їх щойно знесла курка. Колиб та курка могла говорити, з певностю до многих з тих яєць не хотіла би признатись.

НОВИЙ ВІЦЕКОРОЛЬ КАНАДИ.

З Лондону, столиці Анґлії, доносять, що віцекоролем Канади іменував анґлійський король Юрій V. брата своєї жінки Марії князя Александра Тека. Обовязки віцекороля (ґенерального ґубернатора) Канади обійме князь Тек в жовтні сього року. Князь є досьвідним жовніром, але не має досьвіду в адміністраційній управі. Але, здасть ся, сповнить він добре своє заданє, бо відзначаєть ся сильною волею, надзвичайною енерґією та орґанізаційним хистом. Тепер має він 40 літ. Жонатий з княжною Алісією „оф Албани" і має одного сина й одну дочку.

НАРАДА КАНАДІЙСЬКИХ УЧИТЕЛІВ.

Дня 16. і 17. м. м. відбула ся у Вінніпеґу 8-ма річна конвенція українського учительства провінції Манітоби (були й представники инших провінцій). Нарадам проводив п. М. Мігайчук. Бесіди і відчити виголошувано в українській та анґлійській мові. Наради робили незвичайно корисне враженє. З бесідників щирі оплески зібрали міністер Флечер, інспектори Белтон, Бест і Ґеґейчук, директор „нормал скул" Мкінтаєр, В. Мігайчук, Стечишин, Козоріз і инші. Широка дискусія розвинула ся на тему учительського органу. Серед зібраних переважав погляд, що треба сотворити власний орган, але остаточно сю справу ще відложено. Горячо оплескували також присутні промову П. Пробіжанського, фармера із Стюартбури, котрий рішучо виступив проти напастий на католицьку віру і сьвящеників одного з бесідників (баптиста). Другого дня нарад виголосив цікавий змістом відчит тов. М. Стечишин на тему: „Обовязки учителя зглядом політики".

ЩО КОШТУЄ ТЕМНОТА?

З Гобарт в Канаді (провінція Саскачеван) пишуть до канадійського „Українського Голосу" (котрий виходить у Вінніпеґу, провінція Манітоба), ось-що: Минувшого року косив п. як Андрій Смук побіч Дмитра Смишнюка, коли той косив сіно. Розумієть ся, що справа оперла ся о суд. Та чи вгадаєте, кілько коштувала та справа? Не вгадаєте! Коштувала так з сим і тим 800 долярів. Коли перше рішенє суду випало на некористь Смишнюка, відбув ся другий суд, що коштував около 600 долярів. А все вина темнота. В розумних, просьвічених людий зайде сварка, та вони по розумному погодять ся. А темний, як зачне доходити правди, то дійде до жебрачої торби. Чужі з темного користають, тай тілько.

З українських земель.

ТЯЖКО ГОЛОДНОМУ ІТИ ДО ВІЙСКА.

Від резервіста, що відбув недавно вправи при першім баталіоні 55. полку піхоти в місті Бережанах в Галичині одержала львівська ґазета „Свобода" з прошенєм о поміщенє лист, в котрім читаємо: „Резервісти походять переважно з околиць, де в наслідок неврожаю люди терплять голод. Через те й резервісти є слабосилі тай хорують. Одначе військові лікарі не хотять признати їх хорими, а військове начальство не уalthaltглядняє їх фізичної недолі. Дописуватель „Свободи" наводить далі яркі факти жовнірської недолі і просить помочи у послів.

В ГОЛОДНІМ РОЦІ.

У львівськім повіті в Галичині стверджено урядово заразливі недуги: плямистий тиф в Руданцях, Запитові, Ляшках мурованих; черевний тиф в Порշнім і Германові; шкарлятину в Дмитрю, Добрянах, Прусах і Стронятині, а дифтерію у Винниках, Вайнберген і Білогорщу.

ПРИДЕРЖАНЄ ПЕРЕСЕЛЕНЦІВ У ГАЛИЧИНІ.

Дня 25. цвітня с. р. придержала поліція на головнім двірци у Львові трох угорських переселенців: Ілька Цифора, Юрія Скурту і Григорія Калїні і віддала їх до арештів. Найстарший з них мав 20 літ. Всі три їхали до Америки, а не мали ніяких документів.

КОНТРОЛЬОВАНЄ ЕМІҐРАЦІЙНОГО РУХУ.

Віденський еміґраційний уряд вислав до Галичини в ріжні місцевости 80 поліційних аґентів, щоби контролювали еміґраційний рух. Аґенти урядувати будуть на власну руку зовсім независимо від краєвих поліційних та адміністраційних властий.

ТЕСТАМЕНТ ҐРАФА ҐОЛУХОВСЬКОГО.

Помершого маршалок Галичини ґраф Ґолуховський лишив 15 міліонів маєтку. Весь маєток записав свойому братови ґр. Аґеноров Ґолуховському. Сестри покійного дістали по нім [illegible] каменицю у Львові. Кромі того записав дівчині, що читала йому ґазети, 2000 кор., і на жидівську синагогу в Угнові 10.000 кор. На польські „народове целє" не записав нічого і тому польські ґазети відказують, що він не був добрий польський патріот.

ЗАМКНЕНО ПРАВОСЛАВНУ КАПЛИЦЮ В ГАЛИЧИНІ.

Галицькі ґазети доносять, що у велику середу замкнуло скалатське староство православну каплицю в селі Сороки. Сконфісковано у православного попа Григорія Савечки всі часописи, журнали і книги і зложено їх в каплици, котру потім замкнено і опечатано.

КАЦАПСЬКИЙ НАПАД В ГАЛИЦЬКІМ СЕЛІ.

В селі Германові, львівського повіта, Українці звалили стару громадську раду і вибрали радними самих Українців. Кацапи внесли протест і запивали ся в коршмі з горя. В тім часі увійшов до коршми один з Українців, що причинив ся найбільше до кацапського упадку. Нараз кинув ся на нього кацапський вітуньо і ударив його три рази бокcером в голову так, що нещасний, облитий кровю, повалив ся без памяти на землю. Тоді ще прискочила до нього пяна кацапська чернь і була би Українця на смерть затоптала, як би не коршмар, котрий споміж вирвав нещасного з рук кацапських опришків. Справою занняв ся суд.

НАСЛІДКИ СТРІЛЯНИНИ.

Галицькі ґазети доносять: В Сасові, місточку золочівського повіта, вибухла дня 20. м. м. велика пожежа, що знищила 20 мешкальних домів з господарськими будинками. Причиною було великодна стрілянина. Огонь викликав 8-літний синок міщанина Кальоша, запалюючи сірником порох в ключі. Самий хлопець згорів на вугіль в стодолі. — В Товмачику під Коломиєю Юра Прокінчук, селянин, стріляючи до ворони, що сиділа на плоті, убив молоду дівчину Анну Григорчуківну, яка в тім часі надійшла з подвіря. Дівчину похоронено, а Прокінчука арештовано і відставлено до коломийського суду.

НАСЕЛЕНЄ КИЇВА.

Після урядових обчислень місто Київ, столиця України, числило з початком сего року 626 тисяч мешканців.

З широкого сьвіта.

РОСІЙСЬКА ДУМА РОЗВЯЗАНА.

З Петербурга, столиці Росії, прийшла така телеґрама: На засіданю думи (російського парляменту) дня 5. мая при нагоді нарад над буджетом прийшло до дуже бурливих авантур. Правительство розвязало думу.

Покищо ся вість ще не справджена, але правдоподібна є, бо в Росії все можливе.

ҐУЦУЛИ В МОСКВІ.

Перед 3-ма тиждями уладив український письменник Гнат Хоткевич в російськім місті Москві, в синодальній школі, літературно-музичний ґуцульський вечір. Вечір почав ся відчитом Г. Хоткевича про Ґуцулів, їх житє і побут. Потім Ґуцули й Ґуцулки декламували, співали та грали на флоярі, скрипці і цимбалах. Публика (були Українці і Москалі) щиро витала виконавців.

ХТО-Ж МАЄ В РОСІЇ СВОБОДУ?

Торік широко описували ґазети, як російські жандарми і зелізничі урядники тяжко побили й обрабовували високого російського дипльоматичного урядника. Але видно в Росії не тяжко за такі випадки, бо ось знова лучив ся подібний, про який знова ширше заговорили ґазети. Російська ґазета „Русское Слово", яка виходить в місті Москві, одержала з Туапсе на Кавказі таку телеграму: Поліція уладила на мене засідку в лісі. Урядники і стражники, вимірувши карабіни, повалили мене на землю, зревідували, відібрали оружє і на возі привезли до Туапсе, де держать мене в арешті — Ґенерал-майор Ґерасімов". Редакція звернула ся до черноморського ґубернатора з запитом, що се значить. Той відповів, що дійсно так стало ся.

Про такі напади таки на російські урядові особи другими урядовими особами в Росії дізнає ся сьвіт лише тому, що се були люди на високих становищах, але кілько то соток і тисяч таких випадків є в Росії зі звичайними підданими, за котрими нема кому вставити ся.

ЗА НАСЛІДСТВО НА РОСІЙСЬКІМ ПРЕСТОЛІ.

Віденська німецька ґазета „Райхспост" доносить в дописи з Петербурга, що плян заручин румунського наслідника престола з дочкою царя розбив ся. Румунський наслідник престола виїхав з Петербурга розчарований. Причиною розбитя має бути справа наслідства на російськім престолі. Російський наслідник престола все ще хорий і взагалі не буде здібний до правліня. Отже виринула справа полагодженя наслідства. Одні думають, що на престолі засіла би найстаршa дочка Ольга, а опісля її наслідники. Инші подають, що престол припаде мужеським потомкам царя Александра II. Всі сини великого князя Володимира зрекли ся престолу.

„АДРЕСАТ ВІДЛЕТІВ".

Летництво ввело богато дечого нового. Найцікавійша зміна, се доповненє військової присяги словами „і в воздусі"; тепер новобранець присягає на вірність голові держави „на суші, на морю і у воздусі". Вплив летництва слідний тепер також в почтовім і телеґрафічнім русі. Ось на днях треба було на телеґрамі, яка не могла дійти до свого адресата, дати дописку: „Адресат відлетів". А було се так: З Відня вислано на почту злету до інжінера Шпармана телеґраму, яка його вже не застала. Тоді телеґрафічний уряд вислав телеґраму назад з дописком: „Телеґрама не може бути доручена, бо адресат відлетів".

БОЇТЬ СЯ ВІЙНИ.

Зі Софії (столиці Болгарії) доносять, що болгарська королева Елєонора рішила ся відложити свою гостину до Злучених Держав, коли би була війна між Злученими Державами і Мексиком. Королева збирала ся їхати до Америки при кінці мая.

ЧОРНОГОРЦІ БОЙКОТУЮТЬ АЛЬБАНСЬКИХ КУПЦІВ.

Альбанці жалують ся на переслідуваня зі сторони Чорногорців, які з повною безоглядностю бойкотують альбанських купців. Своїм братам, які купують у Альбанців, грозять смертю. Чорногорське правительство візвало всіх Альбанців, які мешкають в Чорногорі, щоби зараз опустили Чорногору або приняли чорногорське горожанство. Однак альбанські купці не можуть зараз виїхати, бо мають великі претенсії до многих своїх чорногорських відборців. Альбанці грозять також бойкотом і думають переслідувати також Чорногорців, які мешкають в Альбанії.

СЕРБСЬКО-ГРЕЦЬКІ ПОГРАНИЧНІ ПАСОВИСКА.

Недавно заключила Сербія з Грецією умову в справі уживаня пасовиск на пограничній полосі тих обох держав. Після сеї умови сербські пастухи можуть через зиму перебувати зі своїми стадами на рівнинах, які належать до Греції, а на яких нема снігів, а грецькі можуть через літо пасти свої череди на сербських левадах і полонинах.

ПОЛК З ЧЕРВОНИМИ НОСАМИ НА ЧЕРЕВИКАХ.

На спомин битв перед сто літами надав російський цар 81 полкови інфантерії особлившу відзнаку. Жовніри й офіцири сього полку мають носити відтепер черевики з червоними носами. З тим відзначенєм є така справа: Полк цариці Катерини ч. 81. відзначив ся в многих походах. Коло Кунфердорфу боров ся проти війска Фридриха Великого і своєю надзвичайною хоробростю спровадив рішенє. Цариця Єлисавета відзначила полк, „котрий стояв по колїна в крови" тим, що наказала йому носити червоні панчохи. Коли відтак заведено нові уніформи, затер ся спомин славних діл полку; навіть назву його змінено. Але жовніри остали і дальше хоробрими; вони борони ся проти Наполеона і під Астерліц вибили ся на перше місце перед всіми иншими полками. В битвах 1813—14 р. знищено сей полк так, що остала ледви одна-одинська компанія. Нове відзначенє має отже пригадати діла старого полку і є передівсім нагородою за червоні панчохи, на які заслужили собі жовніри при Кунфердорфі.

„ДАЙ, БОЖЕ, ЗДОРОВЛЯ КОРОЛЕВІЙ!"

Так говорять в Норвеґії (се північна европейська держава) приклонники републиканського ладу у своїй вітчині, бо переконані, що примхи королевої скорше здійснять їх мрії ніж їх боротьба. Запевняють вони, що королева постійно впливає на свого мужа Гакона, аби він уступив з норвеського престола. Королева, дочка помершого анґлійського короля Едварда, не любить Норвеґії. Навіть у столиці Норвеґії не любить перебувати і звичайно проводить свій час в Анґлії тай сина свого виховує по анґлійськи в анґлійських школах. Вибагливість житя, до якої вона призвичаїла ся на анґлійськім дворі, не має місця в Норвеґії і се королеву найгірше болить. Всі свої особисті доходи в сумі $80.000 на рік, а також доходи короля і майже цілу королівську пенсію в сумі $140.000 річно пропускає королева як не в Анґлії то у Франції.

ВЛАСТИТЕЛЬ ЦІЛОГО МІСТА.

В місті Годерсфілд в Анґлії номер сер Ремсден, що славив ся тим, що до нього належало ціле місто Годерсфілд крім одного дому і лота. Ремсден без перестанку намагав ся купити сей лот і дім, та даремно. При одній нагоді Ремсден вже обіцяв вкрити цілий лот золотими монетами, але властитель захотів, аби він уставив сі монети не лігма а кантом і тоді переговори розбили ся.

ЛІПШЕ ВОДОЮ НІЖ ПОПІД ВОДУ.

На думку німецького інжінєра Ганса Домініка тунель, який лучив би Европу з Америкою, не є неможливим до виконаня, хоч представляв би немалі трудности. Найкоротша дорога, яка ділить Америку від Европи виносить 36.000 кільометрів. Тунель можна би вертіти під землею так глибоко, щоби склепінє понад тунелем могло вдержати великанські маси води, яка тиснула би на него з гори. Коли роботи зачати би відразу на обох кінцях, то при нинішних способах техніки можна би числити по пять метрів на кождім кінци денно, отже разом 10 метрів. Се забрало би разом тисяч літ часу. Але можна би спрямувати тунель на острови і так розділити працю на чотири місця. Одначе навіть при сих можливо найкорисніиших услівях і числячи на улїпшені машини будова тривала би 125 літ. Другим способом було би вилити великанську зелізну руру в богато відтинках; потім на кораблях уставлених на Атлянтийськім океані між Европою й Америкою, злучило ся би сі рури і запущено би рівночасно під воду. Такий тунель коштував би 270 міліонів фунтів. Скорість поїздів курсуючих таким тунелем не могла би переступати 100 км. на годину, але все таки подорож з Франції до Ню Йорку тривала би 54 години. Гадають, що така подорож впливала би дуже некорисно на нерви подорожних і хто відбув би її раз, не відважив ся би на неї вдруге. А що кошти будови були би дуже великі, то певно, що тунель остане лише мрією.

ЧОМУ ТОВПА КРИЧИТЬ В ЧЕСТЬ КОРОЛЯ.

Тета еспанського короля Альфонса XIII, яка послідними часами дала себе пізнати своїми фільософічними книжками і поглядами, оповідає в однім француськім видавництві в споминах про брата Альфонса XII. цікаву подію. Коли вона подорожувала зі своїм братом і була сьвідком патріотичних заяв, часто почувала вона, що сі галасливі оклики се замовлена праця або болай, що нарід штучно підганяєть ся до сих одушевлених окликів. „Одного дня — оповідає вона — відвідали ми разом одно місто. Ми сиділи з посадником в повозі, а уличні хлопці кричали з усеї сили: „Хай жиє король!" Вони кричали так голосно, що мій брат, який хотів говорити з посадником, не міг порозуміти ся. „Шкода, — сказав він до посадника — але вони ревуть так голосно, що я з ними не можу розмовити ся, хоч як хочу". На се посадник: „Ах, ваше величество, коли я був би знав, що ви хочете розмовляти з ними, то я був би їм менше заплатив". „Від тоді — кінчить княжна — коли я лише чула як товпа кричить в честь короля, мусіла я питати ся себе, скільки властиво одержали люди гроший".

КУПІЛЬ СЛОНА.

В одній часописи в Льондоні (столиці Анґлії) розповідає дозорець звіринця, що одна порядна купіль слона триває цілий тиждень і коштує около 500 корон. Се чищенє переводить трох людий. Передівсім цілу скіру натираєть ся сірим милом, опісля змиває ся його „шмирґльовим" папером. Вкінци цілу скіру напускає ся оливою.

„SVOBODA" (LIBERTY)
THE RUTHENIAN WEEKLY
Published every Thursday at
83 Grand St., Jersey City, N. J.
TELEPHONE: 498 JERSEY CITY.

Published by
The Little Russian Nat'l Union
of America.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor.
83 Grand St., Jersey City, N. J.

A. SAWKA, manager.
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Terms: Two dollars a year.
Single copy: 5 cts.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

Оплачувати ґазету треба завсіди з гори.

Гроші треба посилати в реджістрованім листі, або через експресовий або почтовий моні ордер. Моні ордер, то є грошевий переказ, котрий дістанете від почтара або аґента на експресовім офісі, пішліть на нашу адресу, бо без того ми не годні гроший дістати.

Дописи просить ся писати лишень на одній стороні картки. Дописи, непригожі до друку, нищать ся, коли з гори не було назначено, що жадає ся їх звороту і не було залучено марок на зворот.

За всі оголошеня (адвертайзменти), поміщені в „Свободі", Редакція не відповідає.

Голод в Галичині.

ОПИС ОЧЕВИДЦЯ.

Пані Евгенія Бохенська була недавно в селі **Покрівцях**, жидачівського повіта, в Галичині і мала нагоду приглянути ся докладно, як там страшно голодують наші братя селяни, а потім описала ті свої поміченя у львівськім українським дневнику „**Ділі**".

Ось що пише пані Бохенська в листі до „Діла":

Вертаюсь з села Покровець в жидачівськім повіті. Там довелось бачити і чути ось що:

Сіно збавили повени. Худоба масово гине на мотилицю. Село невелике, а доси згинуло 101 штук; крім того звиш 50 штук дорізали, або попродали по 20 до 30 корон. Скотина, що осталась, така слаба, що й до їди не встає, кормлять її лежачу, а щоб яку штуку напоїти, скликає властитель родину і сусідів і чотири пять осіб піднимає худобу. Виведена на зарінок, глодже худоба жадно гіркі паростп лозини і не дає узяти ся назад до стайні. Землю обробляють тут селяни виключно тільки волами і звичайно щороку продають худобу за яких 7 до 8 тисяч корон. Тепер на весну нема в селі ні одного вола, здатного до роботи і дуже часто мож побачити селянина, як стоїть над своїм полем і плаче. Запитаний чого, відповідає: **„Бо не маю чим до тої землї забрати ся і не маю що в неї кинути"**. В цілім селі нема ні одної безроги, всі попродані на податки і житє.

Як сіно, так і збіже, кукуруза, фасоля вимокли через повени, бульба збавила ся цілком. Люди живлять ся ріпою, вареним вівсом, вівсяними коржами, поливкою з торічного маку. По пасовисках збирають жінки що лиш добуваючий ся з землї квасок, „щоби було чим діти занести". Жахаючись, що ломлять піст, їли також мясо з дорізаної хорої худоби, їли його плачучи, затроювали ся ним і хорували. **Звичайно їдять раз на добу, часто раз на дві доби.**

З ґрису, спроваджeного для худоби, пече мати хліб, діти бють ся за него, як за Бог-зна за які ласощі. Одначе мати жалує ґрису дітям, щадить його для корови, — а корова за якийсь час гине.

Друга мати закопала пів кірця бульби на насінє. Тепер варить дітям денно по дві бульби на душу.

67 осіб голодує цілковито і жиє лише віктуалами, які видає місцева крамниця для кождої голодуючої душі за 8 (вісім) сотиків на добу. **І більше як за тих 8 сотиків на добу не їдять тих 67 душ нічого.**

Їдучи селом, можна бачити людий, як сидять або лежать знесилені по приспах, немічні взяти ся до якоїнебудь роботи.

Масово прокидають ся крадежі. Коли одні люди в церкві, дехто лишаєть ся дома і вбігши на обійстє, чи до хати тих, хапає чи то жмуток чорного перегового сіна, чи що може зарвати до їди, а потому кажуть тим, що вертають з церкви: „Татусю! я вкрав у вас сіна, чи чого там. Пан Біг вам віддасть".

В одній хаті мати і 8 дітий не їли три дни.

Третого дня мати в білий день бере з обійстя сусідки курку, несе до жидівки: „Давайте борзо щонебудь, бо ми вже не годні, гинемо"...

Діти у школі часто мліють і терплять масово на нестравне розвільнене. Коли яке з богатших появить ся в школі з кусником разового хліба, зараз сусіди з лавки випрошують той кусник, жертвуючи за него олівці, ручки і т. п. шкільні мастки. Колиж властитель, надумавшись, хоче відобрати свій хліб, чує плач і відповідь: „**Я від вчора не їв**". — Учитель мав трохи більше капусти і довший час варив ту капусту і роздавав поміж голодну дрібноту. Тепер і капусти нема.

Люди в церкві не в силі встояти і пів години. По кільканайцяти мінутах виходять, знов вертають ся і так через цілу відправу. Коли сьвященик питають ся, чому так роблять, кажуть: „Не годен витримати, єгомосць, духу не стає".

В селі починає пронидати ся тиф.

Незадовго мають надійти вагони з дешевою бульбою і кукурузою. Нарід по більшій части поплатив по пів чи чверть задатку, **а тепер не буде могти, не має за що тої бульби і кукурузи викупити. Зарібків тут жадних нема. До Прусії чи Америки ні за що виїхати.**

Таке в Покрівцях. **Таких сіл в Жидачівщині більше.** В недалеких Пчанах голодує 33 родин. У Верчанах повісив ся з голоду загально шанований господар...

А такасама недоля в богато повітах. Хибаж дамо тепер на очах наших гинути людям з голоду?

Подаю ті страшні факти до публичного відома, бо такі факти повинні бути відомі і всякий можливий ратунок всякою можливою дорогою повинен бути даний.

Торік кликала мене була п. Голубовська на поміч для Гуцулів, а що се було друге з ряду викликане на Гуцулів і що відомість про се дійшла запізно до мене, складаю тепер 5 корон на голодну Жидачівщину. До кого промовляють висше наведені факти, той весь страшний голод, прошу о датки на ту ціль.

Евгенія Бохенська.

Від Редакції. Передруковуємо сю допись, аби і наші люди в Америці, у Злучених Державах і в Канаді, дізнали ся про недолю своїх братів та не жалували їм помочи. Поважна часть Відділів Р. Н. Союза списала ся славно і зложила на поміч голодуючим братям в старім краю **вже понад 12 тисяч корон**, але все те ще мало. З помочию повинні прийти і всі прочі Відділи нашої славної Орґанізації, аби ніодного не бракувало межи жертводавцями. Крім того повинні й инші українські орґанізації поспішити з помочию, а також не повинні відтягати ся від того народного обовязку і ті Українці, що не стоять у жадних орґанізаціях. А за Українцями зі Злучених Держав повинні пійти і наші брати в Канаді.

Нехай ніхто з нас не жалує сеї жертви на поміч нашим братям у старім краю в таку чорну хвилю для них! Спішімо ся зі зібраками і присилкою жертв, бо правдива поміч є лише тоді, коли вона прийде в пору.

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЕП. ОРТИНСЬКОГО.

„Преосьвященный Ординаріятъ" в Філядельфії приступив недавно тому до видаваня урядового органу епископського під назвою „Епархіяльный Вѣстникъ". Згаданий „Еп. Вістник" виходить під редакцією епископа Ортинського, а згля́дно його писаря о. Василя Стецюка. До тепер появили ся два числа „Еп. Вістника": з 15 марта і з 28 цьвітня 1914 р. В нім містять ся всякі урядові оголошеня, як номінації сьвящеників, ріжні розпорядженя епископа, пастирські листи і т. п. Воно є дуже цікаве познакомити ся близше з деякими з тих розпоряджень, хочби з найважнійших; вони богато можуть причинити ся до зрозуміня позакулісової політики епископа Ортинського.

НАЙНОВІЙШІ РОЗПОРЯДЖЕНЯ.

Переглядаючи оба числа „Еп. Вістника", вдаряють передовсім в очи численні найріжнороднійші номінації сьвящеників. Є там номінації на „дійсних крилошан", „дійсних консисторіяльних крилошан", „почетних крилошан", „епископських совітників", „деканів" і богато богато инших. Відай самі іменовані не зможуть вкоротці визнати ся в своїх „гонорах". Тут завважимо, що деканів іменує епископ вже відай чи не за третим наворотом, так що ледви найдеть ся єще якийсь сьвященик, щоби колись не був деканом. Загально беручи, є се титули і відзначеня без ніякої власти, а обявляють ся на зверх лише в фіолєтних ґальонах, поясах, перстенях і т. д.

Зовсім новим ділом являєть ся основане „епископської консисторії", яке відбуло ся дня 26-го марта в Філядельфії. Епископська консисторія має складати ся після дотичного розпорядженя з предсїдателя в особі еп. Ортинського, з ґенерального вікарія в особі о. Ал. Дзубая і 6 епископських совітників: трох галицько-руських (оо. Н. Підгорецький, П. Понятишин і В. Довгович) і трох угро-руських (оо. В. Горзо, В. Мирошай і Н. Чопей).

Крім того утворено 8 ріжних комісій, яким приділено ріжні справи церковні, а також шкільні й іміґраційні.

Цілий рік минає вже від часу, коли греко-кат. епископ в Злучених Державах одержав повновласть з Риму (28 мая 1913 р.) і доперва рік опісля творить ся властиву духовну єрархію, яка має управляти справами нової дієцезії.

Хто знає, чи воно прийшло би взагалї до сего, коли би не пресія з гори, головно митр. Шептицький, який, видячи на кождім кроці промахи еп. Ортинського, вплинув на прискорене утвореня тіла консисторіяльного, щоби хоч в части обмежити шкідну абсолютну політику еп. Ортинського.

Чи новооснована консисторія зможе положити конець або бодай припинити політику епископа, належить дуже сумнівати ся. Хто знає нестaлий характер і вдачу еп. Ортинського, сей і не повірить, щоби могла наступити якась радикальнійша зміна на лїпше. Епископська консисторія, якої деяким членам може й залежить на приверненю якихось нормальних відносин в справах церковних, останеть ся найправдоподібнійше на папери, а в дійсности буде управляти дальше сам епископ при помочи своєї „тайної консисторії". На чолї сеї „тайної консисторії" стоять: славний „джерзисітський канонїк" А. Улицький і до тепер мало звісний писар „преосьвященного ординаріяту" Василь Стецюк. Отсе ті два славні „тайні совітники", яких погляди і ради найбільше промовили до переконаня еп. Ортинському і які здобули на него необмежений вплив.

Про діяльність і заслуги „джерзисітського канонїка" мали ми нераз нагоду писати. Що се не є собі звичайна людина, нехай послужить і ся подія, що коли всіх прочих канонїків і совітників інстальовано в Філядельфії дня 26 марта, то для „джерзисітського канонїка" зробив епископ вимок, інсталюючи його окремо в великий четвер чи пятницю. (У нас в сей день сповідають ся найбільші грішники. — Прим. скл.).

Цілком новою і дотепер мало знаною людиною, яка в дуже короткім часі заняла одно із перших місць між „тайними совітниками" епископа, є висше згаданий епископський писар Василь Стецюк. Отся людина недавно тому (около 1½ року) приїхала до Злучених Держав. На перший погляд робив він вражінє людини досить марної і нічим не цікавої. Мимоходом кажучи, одинокою його „прикметою" було се, що має молоду, гарну жінку. В короткім однак часі; займаючи становище епископського писаря, потрафив з'єднати собі епископа, стаючи його головним і найбільше впливовим дорадником. Що було дійсно причиною сего незвичайного впливу, остає покищо загадкою. Може колись пізнійше ся загадка розяснить ся і правда вийде на денне сьвітло. Оба сї „тайні совітники" надали напрям новій політицї епископа в послїдних часах. Кому вона вийде на добро а кому на шкоду, се покаже недалека будучність.

На увагу заслугують також розпорядженя епископа, які стоять в безпосередній звязи з відїздом епископа до Риму, що має наступити дня 2-го червня с. р.

За сім літ побуту епископа Ортинського в Злучених Державах епископська канцелярія не була в стані зібрати найважнійших дат, які відносять ся до греко-католицьких парохій і церков. Цілих сім літ видаєть ся шематизм і по нинішний день ані слїду з него. Ся обставина кидає погане сьвітло на тих, що управляють дієцезією, не знаючи ні церков ні парохій ні парохів. Ото в 2 ч. „Еп. Вістника" під ч. 294|14 читаємо осьтаке порученє:

„Поручає ся Вис. оо. Деканам безпроволочно зібрати від своїх оо. кондеканальних точні відповіди на понизші питаня і переслати їх до Епископскої Канцелярії:

1) Кілько парохій єсть в дотичнім Деканатї;

2) Кілько церков і під яким іменем принaлежить до того Деканату і хто з Всеч. оо. Парохів тії церкви обслугує".

Отже доперва в місяць перед відїздом до Риму пригадав собі епископ, що отсї дати можуть бути для него потрібні в Римі. Пригадуємо, що було би не зле зладити також і спис тих парохій, що були колись або могли бути греко-католицькими, але перейшли на цареславе якраз завдяки мудрій політицї епископа Ортинського, і предложити їх в Римі.

НА ГОЛОДУЮЧИХ, ЧИ НА ПАПУ?

Тісно з поїздкою епископа до Риму лучить ся також і посланіє під заголовком: „Відозва" (ч. 293|14), в якій епископ взиває всїх вірних до складаня жертв на дарунок для папи на так званий „Петрів гріш". Сей дар мають вірні зложити папі з почутя вдячности за се, що одержали руську дієцезію. „Тую нашу вдячність і синівску любов ми нехочемо пустими словами лише заявити, но дїлом доказати" — говорить ся в відозві. Відозва кінчить ся завізванєм, щоби кождий сьвященик, кожда церков, кожде церковне братство, кождий вірний син чи доньκа сьв. руської церкви зложили „Петрів Гріш" і переслали його до епископської канцелярії в Філядельфії. Гроші завезе сам епископ і вручить особисто папі сей „дар любови".

Признаємо ся, що хоч як ми упереджені до особи епископа, то таки ми сього по нїм не сподївали ся. **Не сподївали ся ми по епископі Ортинськім, аби він в такім тяжкім роцї для нашого народа, де наші братя в старім краю не то загибають, але буквально вмирають з голоду, осьмілив ся нашу кровавицю вивозити яко дар папі римському, котрий живе в палатї, де є 11 тисяч покоїв, а гроший, золота і скарбів має тільки, що міг би засипати цілу Україну.**

Питаємо ся, чи о. Ортинський є епископом американських Русинів, чи лише слугою папи римського?

Коли він є епископом американських Русинів, то повинна була його зворушити недоля їх братів, їх сестер, їх батьків, материй і дїтий у старім краю, котрі кличуть до нас: **Хлїба!** Але епископ кинув їм 25 долярів наче жебракови і на тім конець, а папі римському, котрий опливає в золотї, хоче вивезти тисячі наших гірко запрацьованих долярів.

Чи так повинен робити епископ патріот в такий чорний рік для свого рідного народа?

Чи миле буде американським Русинам се благословенє, яке їм привезе епископ з Риму, заплачене їх кровавицею, коли вони будуть бачити, що в той самий час, як будуть пересипати ся до богатої папської скарбницї їх бідні гроші, сотки наших братів у Галичині вмирає з голоду?

Ми віримо, що наш нарід відповість на сей зазив епископа Ортинського так, як він на се заслужив, а саме, що **відмовить жертв на „Петрів гріш"**.

Коли Вам, Братя, попи в церквах скажуть складати жертви на дар папі то відповіджте їм, що Ви не маєте на се гроший; скажіть що даєте і останний цент, але **на хлїб дїтям руським, що пухнуть і вмирають з голоду, а не папі на патинки.** Скажіть також попам, нехай напишуть до свого епископа, що коли він патріот, то нехай ще папі в Римі представить нечувану нужду вірних греко-католиків у Галичині, може папа тим вірним, коли їх любить, дасть кілька мілїонів зі своїх безмежних скарбів на хлїб. Тодї ті вірні пізнають, що папа не лише бажає їм царства небесного, але також і хлїба насущного на землї; що обділяє голодних хлїбом так як Ісус Христос.

Тут наведемо ще отсї замітні слова, які містять ся в тій відозві: „Єще за часів Христа Бога Вірні приносили і жертвували датки Христу на удержанє Апостолів і перших бідних Христіян. Ті датки перетримував Юда, який опісля зажалував дати їх на потребу Христових Апостолів, а навіть рад був на самім Христї дещо заробити. З лакімства продав Христа. Се йому не вийшло на добре, бо і гроші стратив і сам повісив ся"... Тому уважно...

НЕГРАМОТНІСТЬ ПИСАРЯ О. СТЕЦЮКА.

Редактором „Епархіяльного Вѣстника", урядового орґану грецько-католицької дієцезії у Злучених Державах північної Америки є о. Василь Стецюк, родом з Гнилички, збараського повіта.

Зміст і форма сього „Еп. Вѣстника" показують нам також наглядно, що сей молодик доріс до того становища, яке він собі здобув при епископі, завдяки не знати чому.

Хочемо тут власне кількома словами згадати про сей епископський урядовий орґан зпід пера його писаря о. Стецюка. Можна би богато сказати про зміст поодиноких вістий в тім „Е. Вѣстнику", бо богато там недорічностий, але оставимо вже сю його „лїтературну творчість" до розбору кому иншому, а згадаємо тільки про мову того урядового орґану і про правопись.

Мова буцімто руська, а правопись либонь етимольоґічна...

Читаємо перші два числа сеї ґазетки сторінка за сторінкою і не бачимо там сеї руської мови ані не можемо збагнути, що се за мова. Се не мова, а якесь погане „язичіє"! Більше чудернацького „язичія" і кацапи ще не видумали. Коли угорські Русини прочитають чи почують се „язичіє", то доперва мати-муть понятє про нашу лїтературну мову, що повстала з чисто народної, якою нібито пишеть ся „Еп Вѣстникъ".

Поминувши уже недоладну стилїстику (неясних справ, звісно, не можна ясно висловити), подаємо отсе декілька слів з „лїтературної мови" о. Стецюка: **взнеслий, ряд** (в значіню „правительство", „правлїнє"), **мнїнє, нїт, нич, слюб, тоже, всьо, всегда, живодавчий, пяток, розличний, єдинство, суть** (в значіню „є"), **винниськмо** (в значіню „ми повинні"), **єслиби, опрокинене, осмотр, понеже, наколи** і т. д. і т. д.

Чи є такі слова в українській (руській) лїтературній мові, о. Стецюк! Нема! Але ви її не знаєте, тож пишете свою „лїтературу" своєю „лїтературною мовою".

А тепер ся нібн-етимольоґічна правопись. Коли читаємо „Е. Вѣстникъ", то не знаємо, яка се власне етимольоґічна правопись. Бо не є се ані етимольоґічна правопись пок. д-ра О. Огоновського, ані російська правопись, ані жадна правопись з москвофільських „правописаній" (у них більше правописий ніж букв „є": одні пишуть з дашками, другі без дашків, инші майже російською правописю і т. д.), ані „правопись угро-руська" ані теж жадна инша, але якась дивовижна мішанина усїх тих правописий. Можна би тільки припускати, що о. Стецюк силкував ся писати правописю д-ра Огоновського (гл. граматика д-ра Огоновського з 1889. р.), бо видно там стремлїнє в сїм напрямі, а впрочім ся правопись вправдї не є, але була якийсь час нашою й уживало ся її в школах та урядах в Галичині, а всї прочі нам чужі і чужі духови нашої мови. Отже беручи під увагу етимольоґічну правопись д-ра Огоновського, спитаємо ся о. Стецюка, чому він пише ось-так: дієцезія, деканальной, американскій, пленарный, Довговичъ, дисциплинарный, делегованый, фискальный, администрація, комисія, компромитація, кажуть, тужитъ некрологъ, поручаеся, Заклинскій і т. д.? Се-ж правопись російська! (о. Стецюкови росийщина видно припала до вподоби, бо навіть уживає наших слів з російська, як: больше, подъ, голосовъ, постъ і т. д.).

Вкінци вже не знаємо, після якого „этимологическаго правописанія" о. писар пише так: мисль, фѣрма (хиба о. Стецюк міркує, що се слово походить від „фѣрманъ"), вибраный, цѣлею, небеспека, забеспечує, віри, пори, Бартішь (другий раз знова Бартишь), Лисякъ, Іванъ, библьотека і т. д.

Чи не учив о. Стецюка сього „кумедного кривописанія" який ученик пок. Івана Наумовича з Гниличок?

ЗМОВА НА ЗАГАРБАНЄ ГАЛИЧИНИ.

Минувшого місяця появила ся в столиці Анґлії Льондоні книжка під заголовком „The Russian Plot to seize Galicia" („Російські плани, щоби загарбати Галичину"), в якій розповідає ся про останні події в австрійській державі у русофільських гніздах, особливо про угорський русофільський процес і теперішній львівський та про глибоке значінє обох сих процесів. Автором брошури є п. Володимир Степанківський, котрий живе в столиці Анґлії і пильно слідить за подіями в Галичині і в Росії, як про се сьвідчить його брошура, в якій з повним зрозумінєм справи розказує Анґлійцям про се, що дїєть ся в Росії та в Австрії.

В першім роздїлї брошури п. з. „Origin of the Conspiracy" подає коротнкий погляд на українську історію, інформує про географію України, про долю українського народу від Переяславської угоди — натякаючи на переслїдуваня й заборони всього, що виявляло українську краску. Тут же дальше розглядає прояви українського відродженя за послїдні роки і його зріст, який так застрашив російські правительственні круги, що вони заприсяглись на житє і смерть, щоби здавити його. Та не лише в своїй хатї — пише автор — хочуть Москалї здавити український рух, але також протягають свою руку по Галичину, де український рух лише може бодай трохи свобідно віддихати. За причини їх лакомства на Галичину, автор уважає: Те, що українського руху австрійське правительство не нищить, та географічне положенє Галичини, Буковини і тої части Угорщини, де живуть Русини. Спиняючись що коротенько на чисельности Українцїв в Росії, автор переходить в другім роздїлї до обговореня російської політичної інтриґи під покришкою релїґійною, подрібно оповідаючи про деякі подвиги російських павуків у межах Австро-Угорщини.

В дальшій части брошури подає автор події з російської пропаґанди ґр. Бобрінського, згадує про братанє чорносотенних Москалів з Поляками, подає хід угорського процесу за державну зраду, за яким криєть ся російська заборча полїтика. Є також мова про „русско-галицкое товариство", засноване в Петербурзї, задачею якого є веденє підпольної роботи серед малоосьвічених руських селян в Австрії й Угорщинї.

Нема найменшого сумніву — каже автор, — що поза всїми тими проявами російської дїяльности в Галичинї і т. и. криєть ся намір забрати Галичину, і в тій цїли російське міністерство війни веде безнастанні воєнні приготованя, програма яких має бути довершена в 1917. роцї. Українська земля мусить — на думку автора — стати тереном війни може в близькій будучности.

Брошура кінчить ся зазивом до анґлїйської суспільности, щоб вона не черпала своїх відомостий про полїтичні відносини східної Европи лише з російських жерел, де все перекручене і показане в кривім зеркалї — але глядала за ними і серед инших інтересованих кругів.

Коли ся брошура розійдеть ся серед анґлїйських журналїстів і полїтиків, то вона вияснить їм богато дечого дотепер їм невідомого про австро-російські відносини і зробить добру прислугу українській справі.

Ор. Ж.

ПРОЦЕС МОСКВОФІЛІВ У ЛЬВОВІ.

ЗРАДНИКИ НАРОДА І ДЕРЖАВИ.

На розправі в суботу, дня 25. цьвітня, зізнавав наперед сьвідок Микола Рубич, лїт 25, греко-католик, склепар зі села Лося на Лемківщинї (повіт Горлицї). Передтим був він вахмайстром жандармерії, а виcлуживши свої лїта, осів недавно на стало в Лосю й отворив там торговельну крамницю. Будучи вахмайстром, служив в Незнаєві. Сперше зізнає по українськи, та присяжні судії просять його, щоби зізнавав по польськи. Отже він дальше говорить вже по польськи, що він був призначений до села Граба в 1911. р. на час урльопу жандарма Ватра. Як Сандович приїхав зі Ждинї, то зараз почав він богослуженя в хатї Дмитра Урана. Тодї було на тій відправі до 100 люда, та чи всї вони православні, не знає. В слїдстві зізнав сьвідок в січни 1912, що він чув, як Сандович закликав в проповіди людий, аби кидали католицизм і йшли на православє, бо дістануть від російського царя грошеву поміч. „Помало все дасть ся зробити — говорив Сандович — але треба перетерпіти, бо православна віра правдива, а тутешнє правительство — ляховське". Промова Сандовича зробила велике враженє так, що селяни заговорили селом, що прийде цар з військом та вибє Українцїв і Ляхів і тих, що не перейдуть на православє. Сьвідок по прочитаню зізнань що-до проповіди Сандовича, потверджує їх і тепер, покликуючись на зложену присягу. З чого удержував ся о. Сандович та в яких зносинах оставав з людьми, сьвідок не знає. Він загалом про село Граб більше не знає, бо там був всего 6 недїль на службі.

На питанє прокуратора відповідає, що до його рейону в Незнаєві належали села Радоцина, Лїпне, Довге, Братне, Чорна. Три з тих громад перейшли на православє, яке ширено при помочи аґітації, повної ріжних неправдоподібних обітниць. Коли приїхав до села Граба обжалуваний Сандович, то в Грабі й инших сусїдних селах почали ходити ріжні ворожі урядови чутки, а ось селянин Іван Руданич самий говорив, що коли Росія тепер має православних у Галичинї, то вони не пропадуть, бо прийде Росія та виріже Ляхів і Українцїв. Перед приїздом Сандовича перейшло на православє лиш кілька осіб, а масові переходи слїдували аж потім. Значну ролю відіграв і о. Юрчакевич. Впрочім заявляє сьвідок, що православні держали все в тайнї між собою, бо так радив їм обжалуваний Сандович. Він одержував по 200 рублів платнї. Православних було вже відтак 405. Православє ширено терором і церекництвом. Одним католикам за перехід обіцювано гроші. Ось так Данькови Чоняковй обіцяно за се 100 корон, инших застрашувано. І так побито в Ждинськім трох греко-католиків, що не хотїли перейти на православє. Селянин Грещак розповідав сьвідкови, що як прийде Росія, то православні будуть за свою витривалість винагороджені ґрунтами по угорськім боцї. Тепер православні держать ся дальше, бо утвердила їх подорож Симеона Павелчака і Михайла Потоґи до Росії, відки мали привезти 60,000 рублів на будову православної церкви. Матеріял на будову церкви вже готовий. Сандович подав також пляни будови сеї церкви, але правительственний комісар не дав призволу з причин, які подав Сандовичеви письменно. Богослуженє відправлювано в домі Д. Урана. За недозволене богослуженє покарано Сандовича 8-дневним і 1-місячним арештом. Аґітація москвофільська була і є. Селом ходять чутки про прихід російського війська і „Миколайка" т. є. царя та про вирізанє католиків і Українцїв.

На дальші питаня оборони твердить сьвідок зі всею рішучостю, що в теперішній аґітації ходить не о православє але о російську пропаґанду, а саме о відірванє Галичини до Росії. Дальше каже сьвідок, що православні звуть себе Москалями та, що вони православє своє самі означують російським, а за те православє буковинське звуть українським.

Сьвідок дає дальше відправу і оборонцям.

Сьвідок Тимко Жук, 30-лїтний учитель в Грабі, стану вільного, греко-католик. Знає Сандовича і не має до него злости!

Перед приступленєм до заприсяженя зажадав д-р Черлюнчакевич, щоби його не заприсягати, бо він навіть за став покараний за обиду Сандовича.

Сьвідок заявляє, що не чує ненависти до обжалуваного, і по заяві прокуратора трибунал рішає заприсягнути його.

По заприсяженю зізнає сьвідок по українськи, що він в Грабі учителює вже шість лїт, від 1908. р. Нахил до православя помітив сьвідок ще в 1910. роцї, як почали приїздити до читальні общества імени Качковського академики, а саме: Марков, Кушвара і Колдра. Від 1910. р. відбували ся збори майже що тижня. Від селян чув сьвідок, що на тих зборах Колдра захвалював православє та показував російських епископів і царів. Як сьвідок прибув під конець одного віча в осени 1910 р., то чув, як піднощено домаганє, щоби учити у всїх школах по російськи. Сьвідок чув між селянами чутку, що в Росії лїпше, що там цар дає людям землю та, що там є менші податки.

Про спроваджене Сандовича та про причину його приїзду подає, що люди запросили його наслїдком аґітації. Обжалуваний Сандович приїхав у ночи, а вже на другий день правив у Урана. В часї приїзду Сандовича було в Грабі 20 зголошень на православє, а пізнїйше перейшла менша часть села Грабу і більша часть Вишоватки. Від сьвідка Лосся чув сьвідок, що Сандович захвалював православє, чув і те, що він поневірював католицьку віру. В селї говорено, що Сандович бере по 200 рублів у місяць, та що бере ще й за треби. Чи Сандович їздив по других селах, сего сьвідок не знає. Староство заборонило правити Сандовичеви, але він до сих заборон не примінював ся. Тому рік був в Грабі о. Соловій та сьвятив православним паску. Перше ходила селами чутка про недалеке прибутє російського війска та про вирізанє Українцїв і Ляхів.

Слїдуючий сьвідок Михайло Гоника, селянин з Граба, знає Колдру і Сандовича.

По заприсяженю зізнає він, що православє стало ширити ся в селї від двох лїт через аґітацію Колдри і Пирога. На одних зборах був і сам сьвідок. Було се перед конскрипцією (списом населеня). Що говорив Колдра, сьвідок не тямить. За конскрипцію говорив Пиріг. Чув сьвідок те, що Колдра показував російські образи, але він сам того не видів. Сандовича привезли люди в ночи зі Ждинї і він замешкав у Урана, де й правив богослуженя. Старий війт просив сьвідка і він не міг відмовити ся та пішов на дяка. Як його Сандович спитав, чи буде сьпівати, сьвідок сказав, що не хоче до них приставати. Сандович говорив, що обі віри однакові, треба тільки не вірити в папу, „вишмарити" одно слово з „Вірую" та не вірити в чистилище. Про доходи Сандовича не знає. Сьвідок заявляє, що Українцїв нераз стрїчали православні москвофіли, що як до них не пристануть, то будуть їх бити та, що прийде на Українцїв військо. Так було, як уже в селї був Сандович. По його арештованю в селї втихло. Українцїв не любили православні тому, що не хотїли до них приставати. Сьвідкови говорив Павелчак, що як би він пристав до православя, то зложено би за него гроші, які він заплатив за бувшого сьвященика Кисїлевського, котрий виїхав до Америки.

Предсїдатель: А чому ви це пристали?

Сьвідок: Бо я не Юда!

На запит присяжного судії Ясїнського заявляє сьвідок, що Українцям нераз грозили москвофіли та нераз їх навіть добре „трепали на ярмарках". Сьвідок бояв ся сих погроз, як не був у своїм селї.

Сьвідок Грицько Балаш, 46-лїтний господар з Граба по заприсяженю зізнає, що селами ходили аґітатори та робили пропаґанду. Сьвідок був при тім, як обжалований Колдра „крутив електриков" та показував на сьвітляних образках російське військo, церкви, царя, епископів і двір російський. Як на те зійшла розмова, та надійшов Яворський, то він сказав, що то неправда і вийшла сварка. Тодї люди розійшли ся. Збори відбували аґітатори в ночи. Як привезено до села Сандовича, то православні грозили сьвідкови побитєм, коли не перейде на православє. Православні хвалили собі свою віру, бо то — казали — „барз добра одправа". Говорено, що незабаром прийде російське панованє та, що Українцьм буде біда. А як всї гори (цїла Лемківщина) перейдуть на православє, то буде російський суд в Грабі або в Свиткові. Як сьвідок вертав з ярмарку, то горлицькі селяни казали, що „на него гнет (скоро) затрубить Росія". Сьвідок утік, бо його вже раз побили.

Останній зізнавав того дня сьвідок Василь Косарович, 70-лїтний господар з Граба, греко-католик. Він знає „лем" Колдру. Присягає торжественно, відтак зізнає, що православє „робив" Колдра зі старим війтом в Грабі, які уладжували віче. Потім зачали люди приставати на православє. О. Кисїлевський проповідував в церкві цїлими роками, аж руки складав та просив, аби люди не слухали москвофільських аґітаторів та держали ся своєї віри. (Не перейшло на „православє" в Грабі лише 4 особи, а між ними і сьвідок. Дальше розповідає він, що Колдра показував раз сьвітляні образи — та були вони не австрійські, але російські. Та ось надійшов учитель Яворський і він „сколотив" ся з тими, що показували. Він „барз" сердив ся, бо то неправда, що говорили аґітатори і на тім скінчило ся. Сьвідкови не подобали ся ті образи в нашім краю, бо то чужі вояки і царі. Наше військo — мовляв — то красота, що аж любо дивити ся. До Сандовича сьвідок не ходив, бо нової віри не хотїв. У него збирало ся богато людий, як на відпуст. Сьвідок каже, що православні захвалювали „православє", а греко-католицька до „ничта". Москвофіли нападали на 4-ох Українцїв, які не пристали на православє в Грабі та грозили, що виженуть їх з села. Самого сьвідка були би побили, як би не був загодї втїк. Хто удержував Сандовича, сьвідок не тямить. Сьвідок ще раз каже, що Кисїлевський навчав добре людий, аби держали ся давної віри і справдї цїле село Ожонне не перейшло на православє, бо там аґітаторів не допущено, за те пішли на „православє" люди у Вишоватцї, Грабі і Довгім. Тепер у Грабі дехто з православних назад вертає до давної церкви.

На тім закінчено суботнїшну розправу. Дальша відбудеть ся в понедїлок, дня 27. цьвітня.

Подаємо докладно зізнаня повисших кільнох сьвідків, бо вони яно очевидці кидають найбільш ярке сьвітло на цареславну аґітацію несовісних платних російських агентів.

У Львові, дня 26. цьвітня, 1914.

Д. Д.

РІЧНИЙ ЗВІТ З ДІЯЛЬНОСТИ СЛАВЯНСЬКОГО ІМІҐРАЦІЙНОГО ТОВАРИСТВА ЗА ЧАС ВІД 1-го ЦЬВІТНЯ 1913 ДО 31-го МАРТА 1914.

Понизше подаємо звіт з діяльности Славянського Іміґраційного Товариства в Ню Йорку за послїдний рік його діяльности.

І. На острові Еліс Айленд інтервеньовало Товариство в 3058 случаях задержаня еміґрантів, які обнимали 4210 осіб. Після народностий представляєть ся справа слїдуючо:

	случаїв:	осіб:
Русини-Українцї	**875**	**1.076**
Словаки	506	783
Литовцї	488	530
Хорвати	456	523
Серби	275	868
Чехи	194	313
Болгари	10	13
Інші Славяни	192	274
Інші народности	62	94

Загалом внесено 277 апеляцій против виключеня еміґрантів, з того в 98 случаях з добрим успіхом.

Під опіку Товариства віддано 435 іміґрантів: 133 мущин і 302 жінки.

	Мущин:	Жінок:
Русини-Українцї	**28**	**162**
Литовцї	33	38
Словаки	13	33
Хорвати	16	18
Чехи	14	15
Серби	10	3
Словінцї	4	14
Москалї	4	13
Поляки	—	2
Болгари	1	—
Инші	1	4

II. В домі Товариства дано хвилеве приміщенє 2129 особам, з того 892 мущинам і 1237 жінкам та дївчатам. Після народностий користали:

	Мущин:	Жінок:
Русини-Українцї	**93**	**389**
Литовцї	215	163
Серби	167	77
Словаки	79	138
Поляки	89	106
Чехи	73	104
Хорвати	47	82
Словінцї	42	72
Москалї	63	29
Болгари	3	1
Инші	21	76

Тим людям видано:

	платних:	безплатних:	разом:
снїдань	3909	689	4998
обідів	3171	655	3826
вечер	4449	679	5128

З нічлїгу користало

	4460	746	5206

III. „Бюро працї і інформацій", яке стоїть під зарядом Товариства, одержало зголошень від 1071 осіб: 763 мущин і 408 жінок; постарало ся о занятє для 899 осіб: 280 мущин і 619 жінок:

	Мущин:	Жінок:
Русини-Українцї	**38**	**337**
Чехи	99	53
Словаки	24	61
Поляки	9	51
Хорвати	21	32
Серби	30	15
Москалї	27	22
Литовцї	20	22
Словінцї	8	15
Болгари	—	1
Инші	3	10

Щодо працї то найдено для них слїдуючі занятя: домова послуга 614; швачки 2; робітники 64; сторожі, помічники і инші 100; на фармах 97; пекар 1; столярі 7; огородник 1; кухар 1; механїк 1; кравець 1; римарі 2; швець 1; ткачі 7. З того уміщено в стейтах: Ню Йорк 742 (в самім містї Ню Йорку 648); Ню Джерзи 72; Коннектікут 29; Вермонт 9; Пенсильвенія 20; Вест Вірджінія 2; Кентуки 5; Мішіґен 6; Індіяна 4; Огайо 5; Вісконсін 2; Айова 3.

IV. Касове справозданє:

Доходи:

З переносова з 1. цьвітня 1913 р.	$323.29
Вкладки членів і жертви	2.666.93
За харч і нічліги	2.119.42
Разом	$5.109.64

Розходи:

Платнї	$2.050.16
Харч	2.276.73
Ґаз	115.48
Телефон	105.41
Канцелярійні видатки	199.34
Вуголь	130.16
Ріжні дрібні видатки	32.48
Піч	300.00
Кошти перевозу	30.00
Вода	23.00
Разом	$5.262.76

Страта (дефіцит) виносить $153.12.

Близше про дїяльність отсего Товариства зі спеціяльним узглядненєм для наших іміґрантів напишемо в слїдуючім числї.

НАШІ ЕМІҐРАНТИ НА ОСТРОВІ ЕЛІС АЙЛЕНД.

В послїднім тижни задержали іміґраційні власти на острові Еліс Айленд розмірно небогато руських еміґрантів з тої причини, що Русинів приїхало значно менше ніж звичайно. Між задержаними еміґрантами переважають дїти і їх опікуни. До них належать:

Тарас Тижай, хлопець лїт 13 і **Марія Корейба**, дївчина лїт 16, з пов. Перемишляни, які прибули на кораблі „Нордам". Обоє остали задержані з причини молодого віку, а зглядно неправдоподібного віку відповідно до їх зросту. Обоє очікують, доки не прийде „афідевіт" від їх кревних, що вони схотять і є в станї удержувати дїти до укінченя 16 лїт. Обоє їдуть до Петра Корейби, який жиє в Чарлстон, С. Кар., і котрий є стрийком Марії, а його жінка сестрою малого Тараса. Зі згляду на се, що обоє дїти є сиротами і їдуть до такої части краю, яка не є переповнена іміґрантами, іміґраційні власти згодили ся на просьбу Товариства впустити їх до Злучених Держав, скоро лише надійшли жадані папери. Але їх кревні купили їм карти подорожи (тікети), важні до їзди лише на кораблях „Клайд Лайн С. С. Компани", тому вони будуть мусїли чекати аж до середи в домі Слав. Іміґр. Товариства, доки не буде відїздити корабель згаданої компанії.

Вашко Рафач, з пов. Спиш на Угорщинї, хлопець лїт 16, прибув на кораблі „Кронпрінц Вільгельм", їдучи до свого батька в Стар Джонкшен, Па. Він є за малий на свій вік і мусить чекати на „афідевіт" від батька, щоби вийти з біди.

Ілько Шевчун, з пов. Скалат, 38 лїт, прибув з хлопцями, Йосифом і Іваном Серафимом, 11 лїт і 9 лїт, на кораблі „Сейдліц". Хлопцї їдуть до свого батька, який жиє в Вунсокет, Р. Ай.; вони ожидають прибутя батька.

Марія Фучко, з пов. Унґвар, Угорщина, лїт 23, прибула на кораблі „Кронпрінц Вільгельм" з 3-лїтною дитиною Марією і з 13 лїтною братовою Юстиною. Вони їдуть до чоловіка Марії Фучко, який жиє в Індіяна Гарбор, Інд. і мусять чекати на „афідевіт" від него, що він зобовязуєть ся і є в станї удержати свою сестру Юстину; має ся розуміти, що він мусить дати також докази, що дасть удержанє також своїй жінцї і дитинї.

Марія Прийило, з пов. Горлицї, вдова лїт 42, приїхала з 3-лїтною сестрінкою, Квілею Качмарчук, на кораблі „Пенсильвенія". Коли прибув брат Квілї, Марцелїй Качмарчук з Філадельфії, щоби її відобрати, здивував ся дуже, коли іміґраційна комісія запитала його, чому не приїхав по малу дївчинку її батько. Іменно Марія Прийило, навчена деякими „мудрими" на кораблі, заявила перед властими, що дитина їде до свого батька. А тепер вийшла правда на верх, бо показало ся, що батько дитини жиє в старім краю. Отже брехня мало що не стала причиною, що власти були би обох завернули до краю. Лише правдива і проста відповідь Марц. Качмарчука, котрий зробив на комісію дуже добре враженє, охоронила нерозумну жінку від завернення до старого краю.

Петро Фарина, з пов. Тернопіль, лїт 27, приїхав на кораблі „Флоріда", маючи намір їхати до свого свояка Франка Сливдного, котрий жиє в Пассайк, Н. Дж. Його виключили іміґраційні власти задля фізичних хиб, а іменно з причини паралїжу. І хотяй його свояк зголосив ся по него і зобовязував ся дати йому удержанє, власти не змінили свого рішеня і бідний Петро буде мусїв вертати назад до Галичини.

Янова Унїпт і **Марія Зарічна**, з пов. Тернопіль, обі у віцї 18 лїт, приїхали на кораблі „Кронпрінц Вільгельм", їдучи до своєї кревної Анни Могилевської. Їх задержано, доки Анна Могилевська по них не зголосить ся. Могилевська, їдучи за приміром многих инших тутешних Русинів, подала їм свою адресу на якийсь жидівський банк, де вона раз на тиждень або може й рідше зголошуєть ся по свої листи. Тимчасом дївчата дарма ждуть та сумують, чому вона по них не приходить.

Марія Василишин, 17 лїт, прибула з 13-лїтною сестрою Розалією на кораблі „Бруклин". Обі ожидають прибутя свого батька Михайла, який жиє в Іст, Па.

ПІД МОСКОВСЬКИМ ОБУХОМ.

Зростаючий український рух в Росії відбирає Москалям не то вже спокійний сон в ночи, але й здоровий розум в день. Те, що вони видумують на знищенє українства. се нїщо инше як божевільна скаженина.

Нема й одного дня, щоби Москалї не вигадали якогось нового пляну на знищенє нашого народу. нема дня, коли би російські власти не видали розпорядків, звернених проти українського руху.

От рада київського чорносотенного товариства, що зове себе „союзом русского народа", звернула ся до начальника краю і до мінїстра внутрішних справ з просьбою: 1) щоби заборонити прилюдно уживати української мови на вивісках (шильдах) та афішах; 2) щоби розвязати всї українські клюби, товариства і книгарнї, бо се товариства, які ширять українську сьвідомість, 3) щоби заборонити видавати українські ґазети в Росії; 4) щоби заборонити приїзд до Росії проф. Грушевському (він є професором у львівськім унїверситетї і вчить української історії, а що походить з Росії, то часто там виїздить, піддержуючи український рух).

Се покищо лише пляни та бажаня україножерних Москалїв. Але вони здобули ся вже і на дїло. А саме попечитель (т. є. інспектор) шкільного округа в Одесї видав розпорядок, щоби на учителїв приймати лише самих родовитих Москалїв с. є. Великоросів, а з „Малоросів" (с. є. Українцїв) лише тих, що мають російські погляди і їх доказали дїлом.

Сей розпорядок ріжнить ся дуже від усїх дотеперішних подібних розпорядків. До тепер не приймали лише таких Українцїв на учителїв, яких підозрівали, що вони сьвідомі сини нашого народу, що вони яко учителї вели би може між народом осьвідомляючу роботу, а тепер отсей розпорядок не допускає до учительства нїякого Українця с. є. уродженого малороса. Вистарчить тепер, щоби хтось уродив ся на Українї та походив з малоруської родини, а не буде принятий на учителя, хиба, що своїм житєм та своїми дїлами дав доказ, що він „настоящий Москаль" і ворог свого рідного народу.

Ще з одної причини цїкавий для нас сей розпорядок. Він ясно і наглядно як на долони стверджує, що Москалї перестали вже вірити в єдність українського та російського народу. Дотепер кричали Москалї (а за ними і наші кацапи-перевертнї), що російський та український нарід се „один нарід", між яким нема нїяких ріжниць, а коли які є, то сотворили їх лише українські аґітатори або „сепаратисти", як їх Москалї називають. **Тепер, як бачимо, ті ріжницї між українським і російським народом роблять вже не Українцї, а таки самі Москалї.** Своїм розпорядком ствердив сей інспектор, що уважає український нарід чимось гіршим від російського, але рівночасно й **окремим народом**, який треба нищити.

Пересьлїдуванями нїхто ще народу не знищив, противно через пересьлїдуваня приневолює ся нарід до орґанїзації. Таке й буде тепер в Росії. Коли якогось „несьвідомого „Малороса" не приймуть на учителя, тому лише, що він не Москаль, то він певно в серцю не буде благословити Москалїв, а зненавидить їх і посьвятить ся цїлою душею для свого народа.

Полїтичні вісти.

Австрійське правительство дуже раде, що позбуло ся парляменту. Ухвалює собі все, чого потребує, при помочи §. 14. Недавно оголосило на підставі того параґрафу закон про будову зелїзниць в Боснї і Герцеговинї, що мають велике значінє для армії. Оголосило також затягненє позички 390 міліонів на військові потреби і ту позичку вже дїстало через підписку в Австрії, Нїмеччинї, Бельгії та Голяндії.

Скликанє австрійських та угорських делеґацій наступило дня 28. цьвітня в Будапештї. Радять над спільним буджетом монархії за час від 1. липня с. р. до 30. червня 1915. р. та над заграничною полїтикою австрійської монархії. Вся Европа чекає, що скаже австрійський мінїстер заграничних справ ґраф Берхтольд в справі Балкану, де Австрія виперла російські впливи та наперекір Росії видвигнула нову державу Альбанію. Буде пояснений з'їзд нїмецького цїсаря з австрійським та взагалї полїтика тридержавного союза. Надїють ся також острої нагани ґрафови Берхтольдови за його нещасливу полїтику з Румунією, котра зірвала з Австрією і прихилила ся до Росії.

Як відомо, проти тридержавного союза стоїть тридержавне порозумінє, до якого належать Росія, Франція й Анґлїя. Тепер Франція і Росія раді би перемінити се порозумінє в тривкий союз, однак Анґлїя не дуже похочує належати до союза з Росією. Анґлїя в души ненавидить Росію, а вяже ся з нею лише з полїтичного інтересу, аби мати якесь оперте проти Нїмеччини, котра хоче відібрати Анґлії панованє на морях. Але входити в тїсний союз з Росією та Францією і давати оружну поміч на випадок війни з Нїмеччиною та Австрією Анґлїя не має найменшої охоти. А щоби Франція не гнївала ся за се на Анґлїю, то недавно анґлїйський король приїхав з жінкою в гостї до французької столицї Парижа.

На Балканї неспокій триває дальше. Греція не хоче вступити ся з полудневої Альбанії і піддержує повстанє Епіротів, бо все має надію, що албанська держава розлетить ся і Греція забере собі полудневу її часть, що зове ся Епіром. Помагає їй Чорногора, котра ладить ся забрати північну Альбанію, ну тай Сербія, що наважилась на середущу Альбанію. Доси албанська жандармерія дає собі якось раду з епіротськими повстанцями і на кождім кроцї їх побиває. Тимчасом князь Від переводить горячково мобілїзацію в цїлїй Альбанії і як буде готов, розправить ся з албанськими ворогами. Отже стоїмо перед албанською війною, в котру готові вмішати ся инші держави.

З албанської столицї насціла просто неімовірна вість про звірський вчинок Греків з Епіру. Ось що доносить телєґрама з албанської столицї:

Дураццо, дня 6. мая. Сюди прийшла вість з Епіру, що Греки розпяли в церкві в містї Кодрі на хрестах 250 Албанцїв, а опісля церкву підпалили. Нещасні жертви всї згоріли на попіл.

ВСЯЧИНА.

В ДИКИХ КРАЯХ.

В Парижи, столици Франції, виголосив перед двома тижнями учений Ганрі Ляндор звіт зі своєї подорожи по Бразилії. Виправа тревала півтора року, від кінця 1910 до половини 1912 р. Ляндор перебув взагалї 22 тисячі кільометрів; з того 8 тисяч по краю, доси зовсім не знанім. Виправу розпочав з Ріо де Жанейро а скінчив в містї Ліма в краю Перу. Товаришило йому пятьох мулятів, мішанцїв білих людий з муринами, і один мурин. Коли зайшли в праліси, скінчили ся їх засоби поживи і вони 16 днїв живили ся лише ягодами та корінцями. Не удалось їм уполювати анї одної зьвірини, анї одного пташка. Потім дістали ся в край більше гостинний, але кільканайцять-дневний піст Ляндор відпокутував довшою недугою. В часї тої подорожи зробив він богато важних відкрить, з котрих скористає наука природи та ґеоґрафії.

Сей учений відбув вже багато подорожий по ріжних краях. Дуже небезпечна була його подорож, яку відбув перед 17 роками по Тибетї, краю в середущій Азії. Сей край ще доси добре не розслїджений, хотяй багато учених старало ся розвідати його близше. Тибетанцї взагалї не пускають чужинцїв до середини краю, щоби не зрадити тайн своїх краєвих сьвятощів. Ляндор вибрав ся був в глубину краю в товаристві 30 тубольцїв, однак коли Тибетанцї загрозили їм тортурами, як їх зловлять, товариство Ляндора стало зменшати ся, аж вкінци остало при нїм лише двох тубольцїв. За ними виправлено погоню, але Ляндор укривав ся днями в гірських криївках, а лише ночами посував ся наперед. Хотів конче дістати ся до сьвятого міста Льгаси, до якого Тибетанцї не хотять пустити нїякого чужинця.

Коло одного села їх зловили; всїх трох звязали шнурами та заграбили їх подорожні пакунки. Ляндор плакав, бачучи, як Тибетанцї нищать його фотоґрафічні знимки та наукові записки. Потім розпочало ся тортурованє вязнів. Вірний слуга ученого подорожного дістав двіста бамбусових буків. Самого Ляндора спершу не били, боячись мести білих людий. Але коли Ляндор сказав, що мусить дістати ся до тибетанських сьвятинь, хтось нагло ударив його в голову і він приголомшений упав на землю. Старшина тубольцїв зібрала ся на нараду і засудила його на смерть. Його повели на місце страченя. Перед виконанєм вироку почали мучити його страхом. Пересували перед його очима розпалене до білого зелїзо, вояки в жовтих і червоних одягах підбігали до него, грозячи добутим оружем, а кат кілька разів прикладав йому великий меч до шиї, немов шукаючи найлїпшого місця, щоби завдати йому смертельний удар. Ляндор зносив усе те з неустрашимою відвагою.

Тоді старшина тубольцїв сказала: „Ти не боїш ся смерти, тому спробуємо тебе помучити". І острим ножем вирізали йому нігтї, обнажуючи тїло на кінцях пальцїв, завдавали йому рани на раменах і плечах. Тортури відбували ся підчас подорожи до індийської границї. Однак поранений та окровавлений Ляндор не перестав займати ся науковими дослїдами. Привязаний до кінського сїдла розглядав ся уважно довкола. І серед таких обставин Ляндор відкрив жерело ріки Брамапутри.

Тимчасом його індийські приятелї, занепокоєні довгою його неприсутностию, вислали за ним ратункову виправу і вона при помочи шпіонів віднайшла його слїди. Вкінци відділ індийських військ визволив жертву з рук тибетанських дикунів. Др Уїльзен, провідник ратункової виправи, не пізнав свого приятеля. Розійшов ся з ним яко з молодцем, повним сил і здоровля, а побачив перед собою старця з вихудлим лицем, покритого занечищеними ранами і з великою дикою бородою. Потім кілька місяців лїчив ся з ран та крайного знищеня. Коли почав з памяти списувати те, що бачив і пережив, дуже жалував за втраченими фотоґрафіями, записками, рисунками, мапами і т. и. Прийшовши до цїлковитого здоровля, вибирав ся ще нераз в наукові подорожи по незнаних краях; в послїдне — як згадано на вступі — не завагав ся перед трудами подорожи крізь праліси і пустарі Бразилії, де перед ним не станула ще нога білого чоловіка.

ОРУЖНІ СИЛИ ТРИДЕРЖАВНОГО СОЮЗА І ТРИДЕРЖАВНОГО ПОРОЗУМІНЯ.

В „Цайт-ї" подав ґенерал бар. М. Фіцґеральд займаюче порівнанє великодержавних оружних сил на суші, обчислене з узглядненем переведених в останних часах побільшень континґенту новобранцїв і військових реформ. Се зіставленє відносить ся до першого покликаня.

Армії тридержавного союза:

	бат. піхоти	швадр. кінности	армат
Нїмеччина	669	440	3.906
Австро-Угор.	685	367	3.624
Італія	391	147	1,432
Разом	1.745	945	8,962

Армії тридержавного порозуміня:

	бат. піхоти	швадр. кінности	армат
Росія	972	636	3,578
Франція	656	370	2,832
Анґлія	74	41	414
Разом	1.702	1.057	6.823

Отже під чисельним зглядом виказує тридержавний союз перевагу над тридержавним порозумінєм.

ЮВИЛЕЙ БАРАБОЛЇ.

В грудни торічного року минуло 400 лїт від часу появи першої друкованої вістки про бараболї і триста лїт від часу введеня сього овочу до управи. Однак далеко пізнїйше доперва почали бараболь уживати до їди. Жадної страви не вводжувано в ужитє з таким трудом, як бараболї і лише погрози власти, хитрости адмінїстрації і нужда приневолювали людий уживати сього нового артикулу поживи. Можна сказати, що бараболї кілька разів спасали Европу від голодової смерти. Бараболї походять з Америки, а саме з Чілї. Як кажуть, їх віднайшов там Христофор Колюмб. Але в Европу ввів їх в 75 лїт пізнїйше Анґлієць Дрек. За королевої Анни в Анґлії бараболь уживали лише самі богачі. Тоді фунт бараболь коштував до 8 корон ($1.60). Однак в 18-ім столїтю уживано їх нерадо. В Нїмеччинї бараболї звісні від р. 1648. Великий курфірст Фридрих в 1745 р. роздавав бараболї народови і заохочував його до садженя, але нарід говорив: „Навіть собаки не їдять сеї погани, чиж ми гірші від них?" Лише страшний голод 1770 та 1772 р. остаточно приневолив людий уживати постійно бараболь. У Франції знали бараболї вже в 1616 р. Але й тут треба було немало часу, заки вони увійшли в загальне уживанє. В Росії стали вводити бараболю за Катерини II. В пермській ґубернії прийшло було до бунту при вводженю бараболь. Бунт сей мусїли усмирювати доперва військом.

РЕКОРДОВЕ СПРАВОЗДАНЄ Р. Н. С.
за місяць цьвітень 1914 р.

НОВОПРИСТУПИВШІ ВІДДІЛИ.

Сестрицтво сьв. Ольги в Джерзи Сіти, Н. Дж.

В. 315. Костецька Пелагія, Гаврилів Текля, Пиндус Параня, Шпак Текля, Ткач Анна, Соболевська Анна, Седляр Ксеня, Штогрин Марія, Мацюк Марія, Лукачек Матрона, Кріль Юстина, Кархут Кароліна, Стеткевич Броніслава.

Братство сьв. Петра і Павла в Колвор, Па.

В. 386. Юрчик Федор, Кащак Іван, Сульо Николай, Іванчик Федьо, Драп Николай, Коваль Василь, Сирко Михайло, Хома Николай, Антонішак Федор, Полюганич Іван, Пагулич Михайло, Славич Олекса, Антонішак Алексій, Богдан Роман, Іванчик Дмитро.

Товариство ім. Івана Франка в Олифант, Па.

В. 387. Крииін Николай, Ляхович Трефон, Ковальчук Віктор, Зелінка Андрей, Середич Михайло, Середич Николай, Семків Андрій, Буняк Василь (стар.), Хомик Гриць, Буняк Василь (мол.), Середич Луць, Шийка Гриць, Семко Василь (мол.), Іванюк Гриць, Шийка Теодор, Марич Іван, Буняк Луць, Тирів Порфиль, Шийка Петро, Шийка Юрко, Яцишин Гриць, Беґей Семен, Беґей Олекса, Симків Василь (стар.), Бандра Андро, Середич Василь, Малец Трефон, Шикітка Андро, Мазуркевич Іван, Боклах Луць, Шикітка Федьо, Кудрич Іван, Малець Кость, Гнездицкий Петро, Клюб Михайло, Яхвак Михайло, Семків Анна, Бровар Михайло, Костів Василь, Іванюк Гаврило, Боклах Іван, Федаш Прокін.

НОВОПРИСТУПИВШІ ЧЛЕНИ.

В. 1. Коляр Лука, Бакович Николай, Скліпчак Анна.
В. 3. Мудрик Іван.
В. 7. Гавловський Стефан, Лисий Филип.
В. 8. Курило Ілько, Гайдук Кирило.
В. 12. Дзямба Александер.
В. 13. Гайтко Панько.
В. 14. Кондол Вальорек, Фрейт Никола.
В. 16. Гойда Тимко.
В. 20. Долиняк Максим.
В. 23 Рштар Йосиф.
В. 28. Сидор Дмитро, Волінський Іван.
В. 29. Швагла Петро.
В. 40. Маркович Антоній.
В. 42. Мулік Дмитро, Мільо Іван, Сороковський Амброзий.
В. 47. Фудорович Йосиф, Мачита Михайло, Андрушко Іван.
В. 56. Севний Юрко, Цюпа Стефан, Карась Іван.
В. 57. Лучковець Халемпий.
В. 60. Дуґар Анна.
В. 61. Кочур Петро, Мурали Михайло, Лукач Васько.
В. 64. Гулій Марія, Трицецький Іван.
В. 66. Гудак Ева.
В. 68. Добіяк Дмитро.
В. 69. Забавчук Николай, Ґураль Корнилій, Петровський Никола.
В. 70. Ковальський Іван.
В. 72. Рудавський Василь (с. Андрея), Золнірчик Іван.
В. 73. Рунінська Марія, Мельник Андрей.
В. 74. Демчік Александер, Павцьо Зузанна.
В. 75. Месорч Михайло (мол.).
В. 76. Швец Юрій, Гузар Андрей, Коваль Алексій.
В. 78. Гнат Андрій.
В. 81. Біленький Петро.
В. 83. Балівська Єлена.
В. 88. Волошин Стах.
В. 91. Плешівський Стефан, Стрілка Николай, Лацик Дмитро, Путас Николай.
В. 94. Біолій Михайло.
В. 97. Станьчак Франко.
В. 99. Мудрик Дмитро, Фарійон Іван, Захарків Михайло.
В. 102. Чупак Андрей.
В. 104. Бжозовський Станислав, Боневський Йосиф.
В. 106. Гусір Михайло, Гапчак Іван, Меца Павло, Бердій Петро, Любінський Олекса, Козловський Стефан.
В. 108. Когут Василь.
В. 116. Бобер Петро.
В. 121. Шлябодух Михайло, Грега Андрей.
В. 125. Гут Марія, Козьол Параныка, Весоловська Горпина, Бабяк Параныка.
В. 127. Кульчицький Николай, Плотиця Григорій.
В. 130. Кульчицький Жигайло Іван.
В. 132. Герчук Тимко, Мураль Дмитро.
В. 133. Хмара Григорій, Якимів Дмитро, Хмара Францішка, Коритко Гринько.
В. 140. Щурко Николай.
В. 147. Войтович Дмитро, Мельник Василь.
В. 148. Мочарський Іван, Ігас Дедьо.
В. 149. Сіґот Антоній, Концевич Теодор.
В. 151. Двериціька Анна.
В. 153. Максимов Николай.
В. 160. Зимляк Йосиф, Шуст Дмитро.
В. 163. Мельник Максим.
В. 167. Гойніцький Геронім.
В. 168. Петрів Галина, Дячишин Василь, Тіцький Василь, Клим Олекса, Цацин Никола.
В. 170. Попель Михайло, Седляр Василь, Грабар Іван, Мутрак Андрух, Дутко Григорій, Мельник Петро, Сліпецький Йосиф.
В. 174. Вихованець Борис.
В. 175. Яворський Андрей.
В. 179. Федчак Никола.
В. 181. Шостак Іван.
В. 187. Луковський Іван, Мищишин Онуфрій, Хімка Василь.
В. 191. Пакош Кирило, Шипрпаль Іван.
В. 192. Данилейко Анастазія, Купяк Василь, Гузар Стефан.
В. 193. Дзедзіц Андрій.
В. 194. Веренькевич Йосиф.
В. 196. Бабій Михайло.
В. 200. Голуб Стефан.
В. 204. Сента Марія.
В. 206. Самборський Андрей, Музика Николай, Самборський Юрій.
В. 209. Міхпанський Теодор.
В. 213. Борис Йосиф, Березовський Василь, Вишиваний Іван.
В. 214. Кульпа Николай, Заліско Іван.
В. 216. Вовк Марія.
В. 217. Паньчук Ізидор, Кісіль Никола, Квасниця Василь, Теребушка Іван, Паньчук Роман, Дорофей Петро, Кузь Михайло.
В. 218. Ващишин Михайло, Пановський Николай, Струк Федор.
В. 221. Дауль Теодор, Рурка Михайло.
В. 223. Винник Михайло.
В. 229. Скавінський Григорій, Бойко Николай, Бодзяк Іван, Бойко Павло.
В. 232. Калинич Анастазія.
В. 233. Крицун Йосиф, Реґуш Марія, Ласичук Василь, Супер Ігнатій.
В. 236. Садлик Текля.
В. 237. Татусько Гнат, Забитко Іван, Друлик Йосиф, Заремба Юліян, Коваль Дмитро, Жбута Павліна.
В. 239. Побігушка Никола, Черкас Антін, Новосад Николай.
В. 240. Руда Текля, Ґурняк Магдалина.
В. 245. Кривий Андрей, Горняк Петро, Жултанський Войтко.
В. 246. Москалюк Андрей, Антонів Іван, Коць Петро.
В. 247. Гичка Петро, Гичка Андрей.
В. 249. Бойко Гнат, Ліс Василь, Вовкович Михайло, Процик Михайло, Василишин Ілько, Лепета Григорій, Пекаровський Іван.
В. 251. Щерба Іван.
В. 254. Кобеля Іван, Селеман Михайло.
В. 257. Сачко Іван, Гнилишин Дмитро, Бурик Семеон.
В. 260. Яців Никола, Кіщак Павло, Щепаняк Михайло, Маркович Іван, Гриців Петро.
В. 261. Спісак Зузанна.
В. 263. Бусько Онуфрей, Ворожбит Данило.
В. 267. Завацка Марія, Завацка Францішка.
В. 273. Юрків Мартин, Лех Григорій.
В. 275. Кубин Альойзія, Коцік Юлія, Смертич Марія.
В. 276. Геленяк Марцін, Цилюх Стефан, Дубік Андрій, Жук Николай, Пастух Михайло, Гриневич Іван.
В. 282. Гриняк Семко.
В. 292. Горак Ілія, Кордаш Максим.
В. 296. Гапчарик Павло, Іванчишин Василь, Глемба Дмитро, Польний Олекса, Дмитрів Семко.
В. 300. Мисько Стефан, Кость Антін, Хомік Михайло, Сенатовський Михайло, Бендзар Василь.
В. 301. Білик Стефан, Чорномаз Василь.
В. 302. Пелячик Константин.
В. 311. Богун Никола, Головка Петро.
В. 312. Даниляк Михайло, Оріщак Федор, Виличак Павло, Лешеґанич Петро, Федірко Теодор, Дула Петро.
В. 316. Коритко Дмитро, Стасюк Николай.
В. 317. Керекес Іван.
В. 320. Прийма Теодор.
В. 322. Заяць Стефан.
В. 323. Дідошак Дмитро.
В. 327. Наробович Антін.
В. 332. Хміль Тодоська, Васплюк Николай.
В. 336. Каціпевський Іван, Білий Стефан, Качмарик Онуфрій, Гирмак Іван, Присташ Іван.
В. 338. Гнатко Максим.
В. 339. Романюк Йосифа.
В. 341. Шимчак Іван.
В. 343. Якимишин Дмитро, Лохайовський Дмитро.
В. 347. Коцюбинський Василь.
В. 349. Сюсийло Семан.
В. 353. Крайник Катерина.
В. 355. Жилінський Олекса, Степь Іван, Листвак Стефан, Сторож Василь, Рак Петро.
В. 357. Твердтий Гнат.
В. 359. Філь Михайло.
В. 366. Головський Михайло, Дуда Андрей.
В. 367. Гривнак Сильвестер.
В. 371. Воробець Никола.
В. 372. Безґемблюк Михайло.
В. 383. Токай Григорій.
В. 384. Заитчук Николай, Марціиковський Николай Мигаль Стефан.

ЧЛЕНИ НАНОВО ПРИСТУПИВШІ.

В. 1. Кундрий Іван, Ґіґович Юзефа, Копіцький Антін, Цінґер Іван.
В. 3. Дзендзель Петро.
В. 14. Дзюбин Еміліян, Марченя Іван.
В. 16. Дутко Демко, Кночка Іван, Рабада Ілько, Малцовський Юрій.
В. 28. Бурак Павло.
В. 29. Турпак Іван, Борецький Стефан.
В. 33. Коваль Михайло, Грицепяк Іван, Дробат Дмитро, Перун Гриць, Гладиш Іван, Іванець Петро, Ярошь Іван.
В. 53. Радоцинський Никола.
В. 58. Ковтун Семко, Капя Йосиф.
В. 70. Кічак Антін.
В. 90. Бенколович Василь.
В. 91. Команецький Теодор.
В. 98. Рабада Петро.
В. 111. Гладю Стефан, Прокопчак Андрій.
В. 118. Оротила Параска.
В. 122. Дутко Зузанна.
В. 128. Гусар Клемент.
В. 131. Пех Марія, Голят Піда.
В. 144. Волощук Лев, Радомський Стефан.
В. 152. Яночко Елисавета.
В. 156. Ситар Іван.
В. 162. Насівник Анна, Бучинський Іван.
В. 175. Романець Яким, Лапанський Осип.
В. 176. Гринишин Стефан.
В. 194. Менюк Дмитро, Юревич Стефан.
В. 207. Сивинич Катерина.
В. 227. Грицковян Семко.
В. 239. Кость Іван, Муха Стефан.
В. 245. Війтович Іван.
В. 250. Шалюга Михайло, Бобер Андрій.
В. 268. Хомяк Френк.
В. 277. Яворський Теодор.
В. 304. Лунячі Людвик.
В. 307. Дзібдзіняк Катерина.
В. 369. Кісіль Петро.
В. 376. Лоштин Олекса, Меклеч Сидор, Ковальчук Николай, Матковський Іван, Когут Вас.

ЧЛЕНИ ПРИСТУПИВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ.

В. 7. Майстров Федько.
В. 16. Деманович Григорій
В. 42. Артимович Михайло.
В. 49. Прийма Тимко.
В. 70. Жорняк Іван.
В. 79. Сонич Луць.
В. 88. Ворик Іван.
В. 117. о. Ардан Іван.
В. 128. Зімняк Георгій.
В. 140. Басцюк Василь.
В. 174. Вітушинський Василь.
В. 176. Бар Дмитро.
В. 182. Загродничек Григорій.
В. 231. Дзібдзіняк Катерина.
В. 237. Товарницький Франко, Вишиванюк Федор.
В. 238. Кушвара Стефан, Зомпар Прокін.
В. 270. Остапевський Максим.
В. 286. Хомяк Теодор.
В. 288. Кісіль Петро.
В. 291. Пригорський Йосиф.
В. 299. Кастюк Семан.
В. 302. Тарас Аксентий.
В. 323. Гасин Михайло.
В. 324. Захарчук Василь.
В. 327. Мудрий Адам.
В. 338. Цимбала Аким.
В. 341. Морозович Стефан.
В. 360. Янчак Я. Адам.
В. 374. Табахарник Василь.
В. 376. Валчанський Іван.

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ АБО ВИЧЕРКНЕНІ ЗА НЕПЛАЧЕНЄ МІСЯЧНИХ ВКЛАДОК.

В. 1. Креп Юрій, Дяк Григорій, Хомяк Юліянна.
В. 6. Поп Іван Василю.
В. 9. Подоляк Стефан.
В. 12. Дучак Катерина Щурко.
В. 13. Крамарчик Михайло, Марунчак Ігн.
В. 16. Вадяк Осиф, Піпа Іван, Гудика Владислав, Когут Іван, Свідер Томко, Бадер Станіслав, Хома Прокін.
В. 17. Пастпа Андрій, Мачулис Антін, Москаль Федор.
В. 18. Пласконь Стратон.
В. 19. Буждиґан Михайло.
В. 20. Вартко Михайло.
В. 23. Френа Іван, Френа Андрій.
В. 28. Венц Амброзий, Мицьо Юрій, Шурин Яків, Пилипович Іван, Чиж Іван, Барна Гарасим, Шарий Іван (стар.), Борис Дмитро.
В. 33. о. Баранський Омелян Марчак, Масленик Федор.
В. 37. Гобляк Іван (мол.), Косяк Михайло.
В. 41. Бакунович Александер.
В. 46. Реґович Стефан, Фецко Іван.
В. 47. Нацюк Юрій, Гурка Антін.
В. 49. Зезулєвич Николай (Михайло), Сидорчук Петро.
В. 51. Волинек Петро, Воротилко Антін.
В. 52. Ковач Никола, Сусіс Йосиф.
В. 53. Димчак Альберт, Федорчак Матвій, Іванпк Митро, Сироїд Константин, Щербик Стефан, Веґа Николай.
В. 55. Урда Теодор, Бистрицький Імрій.
В. 57. Лісовський Антін, Сенчук Михайло, Павелчак Андрій.
В. 61. Колчун Іван (стар.).
В. 62. Хац Фенна.
В. 63. Петрущак Іван, Гоцуляк Іван, Югас Яків.
В. 64. Шельвах Леон, Матіяш Петро.
В. 65. Грицов Осиф.
В. 68. Грех Стефан.
В. 70. Слука Іван.
В. 71. Сулич Мілька.
В. 77. Карпа Василь, Яремцьо Іван.
В. 78. Смереканич Кінер.
В. 79. Сонич Іван, Симич Василь, Лупінський Никола, Філяк Дмитро.
В. 81. Беґановський Йосиф.
В. 82. Вубняк Йосиф.
В. 85. Мельничак Гнат.
В. 86. Клим Михайло.
В. 88. Карпінець Григорій.
В. 91. Селеман Михайло.
В. 92. Марущак Микита, Кисиль Йосиф, Козловський Йосиф, Нахолок Георг (Теодор), Адамчук Йосиф.
В. 94. Возняк Томаш.
В. 96. Руцький Василь, Чехар Василь.
В. 98. Винник Михаіл.
В. 99. Ковальський Дмитро, Гатальський Іван, Фрийтун Іван, Микулич Іван, Васько Павло, Сенюк Кирило, Штефура Петро, Васько Олекса, Чупіль Петро.
В. 104. Польний Іван, Урбан Павло.
В. 106. Мендоха Якім, Ревчук Созон.
В. 111. Шафран Антін, Моцьо Петро, Гера Павло, Кучабський Петро.
В. 116. Круховський Тоний.
В. 117. Матвишин Михаїл, Курек Йосиф, Мартинович Лев.
В. 119. Алфелдій Іван.
В. 122. Фейко Марія.
В. 123. Бовтюх Олекса.
В. 124. Смотилевич Николай, Струк Василь, Барчишак Федор, Яруш Михайло, Медюх Юрій, Саракун Данько, Ганич Ілько, Горбовий Петро, Бабяк Данько, Халупа Дмитро.
В. 126 Иляска Юрій.
В. 129. Євчик-Іван (мол.).
В. 133. Кузь Іван.
В. 135. Ґгоровський Михайло, Завойський Гриць (Гаврило), Рапач Василь, Рапач Олена.
В. 139. Фрис Николай.
В. 143. Корбиляк Гринько, Грицків Юрко, Марич Михайло (стар.), Боклах Юрій, Візняк Володимир, Король Василь, Юрчик Василь.
В. 147. Ваврушко Олекса.
В. 148. Бриндза Іван.
В. 149. Карачун Николай, Романчук Константин, Пиндяк Стефан.
В. 151. Фецуляк Катерина, Заремба Анна.
В. 153. Претка Данько, Цебак Ігнат, Дністрянський Іван, Гелетій Василь, Кметик Николай, Жабич Павло.
В. 154. Чібак Іван.
В. 155. Берко Михайло, Нарасєвський Петро.
В. 156. Войнар Йосиф.
В. 157. Вархолик Макар.
В. 158. Ганущак Іван.
В. 159. Скольський Григорій.
В. 160. Парпан Роман.
В. 161. Вільк Іван.
В. 162. Шлюсар Яцко.
В. 163. Пазарик Іван.
В. 166. Ванчик Николай, Торопила Френк, Вачюряк Дмитро.
В. 168. Лупінус Іван.
В. 169. Кіча Іван.
В. 170. Малярчин Роман, Міщук Савастіян.
В. 174. Максимів Семен.
В. 178. Лінська Евфрозина.
В. 180. Балко Дмитро.
В. 184. Коляр Андрей.
В. 188. Хитлевич Василь, Візняк Луцьо, Лошяник Федор.
В. 189. Ленчак Андрей.
В. 191. Реґа Лукіян.
В. 192. Плішик Семко.
В. 193. Бедзярський Йосиф.
В. 196. Сірак Василь.
В. 197. Іваніцький Николай.
В. 205. Смик Григорій.
В. 206. Чачковський Антін.
В. 214. Івахів Теодор.
В. 220. Кухарчик Стефан.
В. 221. Щедрик Яким, Кольчак Станислав, Смарун Йосиф.
В. 224. Янків Никола, Когут Николай, Титканич Федор.
В. 229. Кокус Мартин Конопка Антоній.
В. 230. Федаш Онуфрій, Опавка Онуфер, Немняк Іван, Палій Митро, Кріль Іван, Сич Дм.
В. 231. Ховзун Іван.
В. 232. Маркан Теодор, Антошек Николай, Подоляк Василь, Калинич Стефан, Войтко Петро.
В. 234. Пришляк Николай.
В. 235. Холявка Іван.
В. 237. Воробець Мартин, Мороз Олекса, Василик Василь.
В. 238. Коршняк Катерина, Феськ Анна, Молинь Теодор.
В. 240. Фрейда Марія, Шостак Александра.
В. 243. Кредепс Олекса, Кредепс Стефан.
В. 246. Галайшин Іван.
В. 248. Сидор Сенько.
В. 250. Михалик Олекса, Бепевят Антошко, Ціклінський Лешко, Багерат Гриць, Никель Іван, Сокира Григорій, Добранський Михайло.
В. 259. Фейдаш Еміліян.
В. 260. Гах Олекса.
В. 265. Дарин Іван.
В. 270. Осташевський Атапазий, Хомінський Іван, Кавалець Фецько.
В. 272. Кравець Ілько.
В. 273. Савич Григорій, Василишин Яцко.
В. 274. Волощак Михайло, Волощак Катерина.
В. 275. Пачковський Францішка.
В. 276. Лялька Луць, Андрунік Йосиф.
В. 278. Воляр Стефан.
В. 279. Покаїд Андрей.
В. 281. Михалик Чатур.
В. 293. Данчишин Марія.
В. 294. Алечко Теодор.
В. 299. Полюовський Григорій, Ільчак Мих.
В. 300. Красуляк Сташко.
В. 302. Курила Гриць.
В. 304. Винич Василь.
В. 306. Харковий Дмитро.
В. 307. Лукач Анна.
В. 309. Ковтунцок Ігнатий.
В. 311. Крицун Йосиф, Зиновий Проць.
В. 312. Мільничук Онуфер.
В. 316. Діка Василь, Ільків Іван.
В. 317. Станкевич Віцентий.
В. 318. Охоцка Марія.
В. 319. Коцур Михайло, Коцур Григорій, Шугало Федьо, Базьо Теодор.
В. 324. Тимків Михайло, Лябяк Михайло.
В. 325. Смільчак Михайло, Сітка Пилип, Козак Антін, Федун Павло, Дорожинський Іван, Гдуля Антін, Касперик Іван, Тировський Николай.
В. 326. Стахів Николай.
В. 329. Присяжнюк Андрей.
В. 330. Семенець Ілько, Пшнічняк Костя, Пшнічняк Василь, Пшнічняк Іван.
В. 331. Мілер Юрій, Чабан Адам.
В. 336. Стецик Данило.
В. 338. Трепновська Катерина, Трояновський Василь.
В. 339. Мойсевич Стефан, Годяк Йосиф.
В. 340. Цинко Никола, Кость Луць.
В. 341. Цап Онуфер.
В. 344. Притула Іван.
В. 349. Курганевич Станислав.
В. 354. Грабіш Михайло, Ханас Йосиф.
В. 355. Городиський Мацічак Василь.
В. 356. Коцюба Тарас, Леуш Никола.
В. 357. Коваль Олекса.
В. 360. Ваврик Іван (с. Федя), Коробій Іван, Собків Гриць.
В. 362. Олсняк Теодор.
В. 365. Дробат Кость, Дупявський Кароль, Романинець Яцко, Гешльовський Антін.
В. 367. Кравчук Стефан.
В. 368. Пилипів Іван.
В. 372. Костюк Онуфрій.
В. 373. Рясоха Юзефина.
В. 376. Гребович Василь, Ткольський Никола, Гоцинець Федор.
В. 378. Крупа Захарко.
В. 379. Зубрицький Іван.
В. 382. Сакала Марія.

ЧЛЕНИ ВЗЯВШІ ПЕРЕСТУПНІ ЛИСТИ.

В. 16. Петрушка Михайло.
В. 53. Бар Дмитро.
В. 54. Кушвара Стефан.
В. 70. Кічак Антін, Осташевський Максим.
В. 75. Сенишин Николай.
В. 91. Гасин Михайло.
В. 99. Іванчук Михайло (мол.).
В. 100. Кош Катерина.
В. 105. Пастернак Семен.
В. 111. Соха Матвій.
В. 117. Малієвич Володимир.
В. 132. Цинкар Станислав.
В. 147. Майстров Федько.
В. 170. Микитишин Михайло.
В. 180. Піндак Теодор.
В. 194. Ґрубрин Яків, Ґрубрин Николай, Процай Антін, Процай Павло, Козак Іван, Козак Александер, Андрущак Петро.
В. 222. Демянович Григорій.
В. 231. Кашалаба Петро.
В. 260. Завируха Тимко.
В. 276. Ґабла Гриць.
В. 277. Яворський Теодор.
В. 307. Дзібдзіняк Катерина.
В. 325. Бучковський Михайло.
В. 340. Сонич Луць.
В. 360. Демчина Микола.
В. 369. Кісіль Петро.
В. 376. Когут Василь.

ЧЛЕНИ ПОМЕРШІ.

В. 7. Притульський Іван.
В. 10. Феленчак Осиф.
В. 13. о. Бартіш Еміліян.
В. 37. Макара Николай.
В. 104. Стральський Ілько.
В. 173. Хромляк Іля.
В. 349. Олійник Семен.
В. 360. Яцентий Ілько.

ЗІСТАВЛЕНЄ.

В місяцю марцю 1914 р. було членів в Р. Н. Союзі	20.002
В місяцю цьвітню 1914 р. приступило нових членів до Р. Н. Союза	350
В місяцю цьвітню 1914 р. принято наново в члени Р. Н. Союза	66
В місяцю цьвітню 1914 р. принято з переступними листами	30
Разом	20.448
В місяцю цьвітню 1914 р. суспендовано за неплаченє місячних вкладок	215
В місяцю цьвітню 1914 р. вичеркнено за неплаченє місячних вкладок	144
В місяцю цьвітню 1914 р. взяло переступні листи	34
В місяцю цьвітню 1914 р. померло	8
Разом	401

Число членів Р. Н. Союза в Америці з кінцем цьвітня 1914 р. виносило **20.047.**

В місяцю цьвітню 1914 р. Р. Н. Союз побільшив ся о **45** членів.

У В А Г А,

котру кождий місцевий Урядник і член Р. Н. Союза в Америці повинен пильно прочитати і до неї стисло застосувати ся.

Члени, оголошені в повисшім рекордовім справозданю як суспендовані або вичеркнені за неплаченє місячних вкладок чи з инших причин згідно зі статутом організації, коли хотять і на далі бути членами Р. Н. Союза, мусять зголосити ся в протягу сего місяця (мая) до своїх відділів і вписати ся наново, заплативши всі свої вкладки і залеглости до місцевої каси на руки відділових урядників. Як сего не зроблять до кінця мая 1914 р., то в червни 1914 р. мусять виповнити нові декларації, если хотять бути членами, подібно, як кождий новий кандидат. Ті знов члени, котрі в міс. цьвітню 1914 р. взяли переступні листи, а еще доси не зголосили ся до якогось иншого правно істнуючого відділу Р. Н. Союза в Америці, мають се зробити в місяцю маю 1914 р. бо на другий місяць, т. є в червни 1914 р. вичеркне ся їх з членів організації, а тоді вони можуть бути приняті до Р. Н. Союза тілько на підставі нових декларацій.

Д. Капітула, гол. предс. Р. Н. С.
М. Угорчак гол. рек. секр. Р. Н. С.

Головний Уряд „Р. Н. Союза".

Предсідатель:
Дмитро Капітула,
Box 565, McAdoo, Pa.

Місто-предсідателька:
Марія Білик,
1710 W. 44th St., Chicago, Ill.

Місто-предсідатель:
Василь Суван,
Whiting, Ind.

Секретар рекордовий:
Михайло Угорчак,
Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Касієр:
Алексій Шаршонь,
524 Pine & Franklin Sts., Shamokin, Pa.

Контрольна Комісія:
о. В. Балог,
550 John St., Whiting, Ind.
Стефан Милянович,
193 Grand St., Jersey City, N. J.
Йосиф Ялечко,
Box 156, Ramey, Pa.

Радні:
Іван Глова,
521 N. Shamokin St., Shamokin, Pa.
Николай Ваверчак,
720 Charles St., Perth Amboy, N. J.
Володимир Каськів,
56 Sussex Str., Jersey City, N. J.
Петро Мотало,
1436 W. Erie St., Chicago, Ill.
о. Мирон Данилович,
11 Chmelnicky St., Ansonia, Conn.
Андрій Гальчак,
237 Churchil St., McKees Rocks, Pa.

Редактор „Свободи":
Осип Стеткевич,
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Завідатель „Свободи":
Андрій Савка,
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Головна Канцелярія „Р. Н. Союза" находить ся під числом 83 Grand St. (у власнім домі) Jersey City, N. J.

Просьвітна Комісія.

Др. В. Сіменович, предсідатель,
4105 N. Avers Ave. Chicago, Ill.
А. Горбаль, касієр,
135 Main St., Derby, Conn.
Е. Струтинська, секр.,
714 Bickerdike St., Chicago, Ill.
о. В. Балог,
550 John St., Whiting, Ind.
Д. Андрейко,
147 Broad St., New Britain, Conn.
Др. І. Копистянський,
W. Pine St., Shamokin, Pa.
Ю. Павчак,
68 N. 8 St., Brooklyn, N. Y.

РОЗМЕТ Р. Н. СОЮЗА ЗА МІСЯЦЬ МАЙ 1914 р.

Член на ціле посмертне платить $1.00 а на половину посмертного 61 цнт.

✝

ПОСМЕРТНІ ВІСТИ.

Йосиф Феленчак, член від. 10. Вступив до Р. Н. Союза 30-го падолиста 1908 р. Походив з міста Ансонія, Конн., Злучені Держави. Помер на сухоти дня 20-го цьвітня 1914 р.

Антоній Кравець, член від. 40. Вступив до Р. Н. Союза 5-го падолиста 1908 р. Походив з села Середнє, повіт Ліско, Галичина. Помер на сухоти дня 7-го марта 1914 р.

Владислав Стець, член від. 28. Вступив до Р. Н. Союза 18-го жовтня 1900 р. Походив з села Щавне, пов. Сянок, Галичина. Зістав забитий треном дня 5-го марта 1914 р.

Николай Макара, член від. 37. Вступив до Р. Н. Союза 25-го липня 1912 р. Походив з села Карликів, повіт Сянок, Галичина. Зістав забитий підчас роботи дня 13-го цьвітня 1914 р.

Марія Шабала, членкиця від. 105. Вступила до Р. Н. Союза 3-го жовтня 1911 р. Походила з села Фредропіль, повіт Перемишль, Галичина. Померла на бить серця 11-го вересня 1913 р.

Іля Хромяк, членкиця від. 173. Вступила до Р. Н. Союза 26-го падолиста 1907 р. Походила з села Черкина, стол. Шарош, Угорщина. Померла на слабість сердечну 15-го цьвітня 1914 р.

Ксеня Саламаха, членкиця, від. 192. Вступила до Р. Н. Союза 27-го падолиста 1910 р. Походила з села Астрів, пов. Камінка струмилова, Галичина. Померла на сухоти дня 12-го лютого 1914 р.

Іван Хома, член від. 260. Вступив до Р. Н. Союза 25-го мая 1911 р. Походив з села Терпилівка, повіт Збараж, Галичина. В наслідок потовченя в роботі, помер дня 15-го марта 1914 р.

Семен Олійник, член від. 349. Вступив до Р. Н. Союза 27-го марта 1913 р. Походив з села Устянко, пов. Заліщики, Галичина. В наслідок потовченя в роботі, помер дня 17-го марця 1914 р.

Ілько Яцентий, член від. 360. Вступив до Р. Н. Союза 25-го липня 1913 р. Походив з села Ласківці, повіт Теребовля, Галичина. В наслідок запаленя кишок помер дня 17-го цьвітня 1914 р.

В. і. П.

РУХ В ВІДДІЛАХ Р. Н. СОЮЗА.

ПОРТ ДЖЕРВІС, Н. Й. Бр. сьв. Арх. Михаїла, від. 198, повідомляє всіх своїх членів місцевих і позамісцевих, що дня 17-го мая відбудеть ся піврічний мітінг в гали в Делевар гавзі о год. 6.30 веч. Кождий член має явити ся безуслівно на мітінґу. Неявившій ся член заплатить 50 ц. кари, а урядник $1.00. Довгуючі члени мають вирівнати всі свої залеглости, бо в противнім разі будуть виписані з Братства і з Р. Н. Союза. На мітінґу будеть ся принимати нових членів до Братства без вступного, а до Р. Н. Союза після статута. — І. Зацний, предс.; Й. Кобес, кас.; Ф. Бернад, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. „Зоря", від. 69, повідомляє своїх членів, що мітінґи від тепер будуть відбувати ся в кожду трету суботу по першім. Сей мітінґ відбудеть ся дня 16-го мая, на котрий просить ся всіх членів явити ся. — Й. Мартинів, секр.

АКРОН, О. Бр. Сош. сьв. Духа, від. 295 подає до відома своїм членам, що вибрано слідуючий новий уряд: Й. Ворчик, предс.; М. Стельмах, секр.; Е. Мельник, кас. — Уряд.

НЮ АЛЕКСАНДРІЯ, ПА. Бр. сьв. Петра і Павла, від. 82, подає своїм членам до відомости, що піврічний мітінґ відбудеть ся 17-го мая. Всі члени місцеві і позамісцеві мають явити ся на сей мітінґ. Неявивший ся член заплатить $1.00 кари, урядник $2.00. — А. Дзира, секр.

ГОЛІЙОК, МАСС. Бр. сьв. Івана Хрестителя, від. 52, повідомляє всіх своїх членів, що дня 17. мая с. р. відбудеть ся піврічний мітінґ, на котрім має кождий член явити ся, бо є важні справи до обговореня, між иншими також і вибір нового секретаря. Кождий член має вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі буде суспендований в Братстві і в Р. Н. Союзі. Неявивший ся член заплатить кару 50 ц., а урядник $1.00. Мітінґ відбудеть ся під ч. 24 Олівер стр. о год. 2-ій пополудни. — С. Вавришин, предс.

ДОНОРА, ПА. Бр. сьв. муч. Димитрія, від. 157, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що дня 24 мая о год. 2-ій попол. відбуде ся піврічний мітінґ, на котрім кождий член безуслівно має явити ся. Член, котрий не явить ся, підлягає карі 50 цнт., а урядник $1.00. На тім мітінґу будуть до полагодженя дуже важні справи. Кождий член має виплатити свої довги до Братства і Р. Н. Союза. Контрольна Комісія має здати рахунок з маєтку і діловодства Братства. Рівнож повідомляє ся тих, котрі єще не належать до нашого Братства і Р. Н. Союза, щоби скористали з нагоди. Наше Братство буде принимати нових членів через 2 місяці (май і червень) за половину вступного до Братства, а після статута до Р. Н. С. Прийдіть всі, а переконаєте ся, кілько то наше Братство вже виплатило запомоги, а кілько дало на народні цїли. На мітінґу буде дотичне справоздане. — Й. Новак, предс.; В. Яблонський, кас.; Ал. Грико, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Бр. сьв. Василія Вел., від. 229, подає до відомости своїм членам, що мітінґ припадає на день 17-го мая 1914. Кождий член має явити ся на сім мітінґу, бо будуть важні справи до полагодженя. Кождий член має вирівнати свої залеглости. На сім мітінґу будемо принимати також нових членів без вступного до Братства, а до Р. Н. Союза після статута. Тому запрашаємо всіх тих Земляків, котрі не стоять єще в жаднім відділі, аби 17-го мая о год. 2-ій попол. прийшли до церковної гали при 7-ій улиці на мітінґ, на котрім можуть записати ся в члени Братства і Р. Н. Союза. — М. Колодій, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Бр. сьв. О. Николая, від. 106, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбуде ся в суботу 23 мая с. р., о 7 годині вечер, задля того, що в неділю 24 припадає баль Бр. сьв. О. Николая. — Й. Коцовський, секр.

ФРЕДЕРІКТАВН, ПА. Бр. сьв. Івана Хрестителя, від. 172, взиває всіх своїх членів, щоби кождий явив ся на мітінґу, котрий відбуде ся 17. мая с. р. Неявивший ся член заплатить 50 ц. кари, а урядник $1.00. — Гр. Цуній, секр.

ПРЕДСТАВЛЕНЯ, БАЛЇ І Т. П. ЗАБАВИ.

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ
відбудеть ся
В СУБОТУ, ДНЯ 16-го МАЯ
від год. 6-ої вечером до 11.30 в ночи
устроєний
Братством сьв. Димитрія, від. 207 Р. Н. С. в Дженет, Па.

Неявивший ся член заплатить кару 50 ц., а урядник $1.00. Всіх місцевих і околичних Русинів просить ся о як найчисленнійшу участь. О. Сенчишин, предс.; Д. Терпно, секр.

ПОЗІР! РОДИМЦЇ! ПОЗІР!
Руське Укр. Тов. Богдана Хмельницького, від. 22 Р. Н. Союза в Ґрінпойнт
устроює
ВЕЛИКИЙ БАЛЬ
В СУБОТУ, ДНЯ 23-го МАЯ С. Р.
в New Assembly Hall, під ч. 261-7 Driggs Ave., cor. Eckford St., Brooklyn, N. Y.
Початок о годині 7.30 вечером.
Вступ від особи 25 цнт.

На бали буде грати первнорядна музика. На сей баль запрошуємо всіх місцевих і позамісцевих Русинів-Українців.

На бали буде принимати ся нових членів до Товариства без вступного.

За добру забаву ручить
(20-21) **КОМІТЕТ.**

Бр. сьв. Арх. Михаїла, від. 213 Р. Н. С.
устроює
БАЛЬ
який відбуде ся
В СУБОТУ, ДНЯ 30-го МАЯ 1914 р.
в гали Майдана під ч. 94 Ave. F, cor. 21 St., Bayonne, N. J.
Початок о годині 2-ій пополудни.
Вступ 25 цнт. **Музика В. Ощуста.**

Дорогі Родимцї! Се перша нагода для нас всіх Українців забавити ся і погуляти українського козака і инших танців. Дорогі товариші і товаришки, не жалуйте труду, а прибудьте громадно до нас на сей байонський український баль.

За добру забаву ручить
(21*) **КОМІТЕТ.**

ПОЗІР РУСИНИ З НЮБУРГ, Н. Й.
ВЕЛИКИЙ БАЛЬ
устроює
Братство сьв. О. Николая, від. 176 Р. Н. С.
В СУБОТУ, ДНЯ 23-го МАЯ 1914 р.
в Mannachor Hall, під ч. 30 Chambers St., Newburgh, N. Y.

На сей баль обовязані явитись всі члени Братства. На бали буде принимати ся також нових членів до Братства. Сердечно запрашає ся всіх Русинів з Нюбург і околиці. Прийдіть повеселитись, а не пожалуєте.
(20*) **КОМІТЕТ.**

Зах. Укр. Тов. „Вільних Козаків міста Львова"
відбуде ся театральне представлене
„Бондарівна"
штука в 5-ох діях і 5-ох відслонах
В СУБОТУ, ДНЯ 16-го МАЯ 1914 р.
в Manhattan Lyceum Hall, 66-68 E. 4th St., New York, N. Y.

Просимо на наше представлене всіх Русинів-Українців так з Ню Йорку як і з околиці.

ПО ПРЕДСТАВЛЕНЮ БАЛЬ ДО РАНА.
(19) **КОМІТЕТ.**

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

Всіх моїх П. Т. Знакомих і інтересованих повідомляю, що в послїдних часах обняв я посаду менаджера руського відділу в шифкартово-висилковій аґенції Г. Ц. Зара в Ню Йорку, 3 третя евня (ріг 7-мої улиці) і що се є моя теперішна адреса. З поважанєм — Володимир Княгиницький.

ДЯКОУЧИТЕЛЬ з добрим баритоновим голосом, розуміє добре провадити хор, школу, уряджувати представленя, має дуже добрі ноти. На жаданє може виказатись добрими сьвідоцтвами. Голоситись на адресу: Peter Dmytryk, 1120 Dolman St., St. Louis, Mo. 20-21

ІСПИТОВАНИЙ ДЯКОУЧИТЕЛЬ з добрим теноровим голосом, потрафить учити хорального сьпіву, провадити дїточу школу і уряджувати представленя. Недавно прибув з краю. Посаду може обняти сейчас. Просить голосити ся на адресу: S. Danylczuk, 602 E. 11th St., New York, N. Y. 19-20

Де є **СТЕФАН БІЛАНЬ**, родом зі села Бордуляки, повіт Броди. Перед роком перебував у Вінніпеґу (в Канадї), а тепер має проживати в Шікаґо, Ілл. Хто знав би місце його побуту, або він сам, нехай зголосить ся на адресу: Paul Pilan, 180 Tilghman St., Allentown, Pa. 20-21

ПОТРІБНО АҐЕНТІВ в кождім місті. Добрий дохід. За кожду продаж $5.00. Занятє стале або у вільнім часі. Пишіть до: A. P. Co., 316½ Cedar Ave., Scranton, Pa. 18-21

Пошукую **ІВАНА КОЛНОВСЬКОГО**, родом з села Сврчок дол., пов. Рогатин (Галичина) в дуже важній справі. Є середного віку, має стрілене праве око, виїхав з Рочестер, Н. Й., перед трома тижнями. Хтоби знав про него, зволить ласкаво донести на понизшу адресу, а дістане нагороду в сумі $5.00. Mike Swyryda, 41 Kelly St., Rochester, N. Y. 20

Пошукую **АНТОНА САВКУ**. Походить з села Журавенко, пов. Рогатин. Перед 5 роками перебував в Шікаґо, Ілл. Хтоби про него знав, то прошу ласкаво мене повідомити на адресу: Harasym Diaczyshyn, 502 Main St., Paterson, N. J. 20-22

ХТО ЇДЕ ДО КАЛЇФОРНІЇ.

Родимцї! Хто з Вас їде до Калїфорнії відвідати сей чудовий край і сьвітову виставу, котра відбуде ся в Сан Франціско, Кал., в 1915-ім році, нехай зажадає від мене близших відомостий. Всякі інформації уділяю даром кождому, хто тільки залучить почтову марку на відповідь. Пишіть на адресу: J. Miller, 996 Market St., Room 320, San Francisco, Cal. 20

СТАВАЙТЕ ГРОМАДНО ЧЛЕНАМИ „ПРОСЬВІТИ" ПРИ РУСЬКІМ НАРОДНІМ СОЮЗЇ.

GLEN LYON, PA.

В неділю, дня 17-го мая 1914 р.
відбудеть ся
ТОРЖЕСТВЕННЕ ПОСЬВЯЧЕНЄ ХРЕСТА
на місцевім цвинтари з архієрейською Службою Божою, якої довершить
Їх Преосьв. Кир Сотер Ортинський.
ТОГО САМОГО ДНЯ ВІДОГРАЄ
ТОВАРИСТВО СЬПІВАЦЬКЕ „БОЯН", ПРЕДСТАВЛЕНЄ,
„УБИЙНИКИ"
мельодрама в 5. діях а 11. відслонах. 19—20

ОСОБИ:

Гарасим Деруп, війт,	п. Н. Крегель	Семко } картіжники	п. В. Щерба
Гаська, його жена,	п-на М. Гарбар	Іван }	п. А. Сметана
Грицько, їх син,	п. М. Кашуба	Гершко, коршмар,	п. Ю. Головчак
Василь, їх приймак,	п. Л. Угрин	Панько Притула	п. М. Мілер
Яким Багрій	п. І. Злонкевич	Судия	п. М. Кашуба
Настя, його жена	п-на Е. Фудаяк	Жандарм	п. Л. Петрак
Марійка, їх дочка,	п-на А. Угрин	Перша сваха	п-на А. Мадяк
Лесь, парубок,	п. М. Злонкевич	Друга сваха	п-на З. Андрейчак

Музика до сьпіву п. Й. Набурского.
Режісер і управитель хору п. Л. УГРИН.

Початок точно о год. 7. вечер. в "Palace Hall". — Вступ 25 цнт.

Запрашає ся місцевих і позамісцевих Русинів, до торжественної участи. КОМІТЕТ.

CAECILIA HALL 101--103 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.

В СУБОТУ, ДНЯ 16-го МАЯ 1914 Р.

Русько-українські артисти під управою Я. П. Малявського відограють

„Наталка Полтавка"

безсмертну українську оперету в 3 діях Ів. Котляревського.

По представленю наступлять продукції хору і українських танцюристів.

ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ ДО РАНЯ.

Початок точно о годині 8-ій вечером.

Підчас балю буде приґравати знаменита орхестра під упр. Милруда.

Ціни місць 50, 35 і 25 цнт. Гетчек безплатно.

Тікети скорше можна дістати в книгарні Малявського під ч. 99 E. 7th St., New York; в реставрації Неборського 138 E. Broadway, New York, у складі Плохотського 87 Grand St., Brooklyn, N. Y. а в день представлення при касі від 6-ої години вечером.

ІВАН НЕМЕТ

6. заступник ц. і к. конзуля.

457 Washington St., New York, N. Y.

Не купуйте лотів ані акрових фарм, коли можете купити 10 або 20-акрову фарму в дуже добрім положеню, дуже дешево і на дуже догідних услівях.

СЛУХАЙТЕ!

29 миль від Філядельфії і Камден (два міліони мешканців)

27 миль від Атлянтік Сіти

Пів години їзди желізницею до сих міст.

Не більше як 6 дол. місячно коштує їзда два рази денно.

При більшім місті, фабриках, двох стаціях желізничих.

Добра земля, без каміня, найліпша в околиці під управу ярин, ягід і під заклады садів.

Я можу запевнити ось що: 19—22

Кождий з малою вплатою може запевнити собі одну фарму, сплачуючи решту ратами.

В разі потреби дістане позичку на будову дому.

РОБОТУ ЗНАЙДЕ.

Отже для кождого одинока і найліпша нагода якраз тепер переконати ся, що можна еще набути добру фарму, дешево, при желізницях, фабриках і школах, якої ціна в короткім часі може подвоїти ся.

Інформації можна засягнути особисто:

кождого дня від 8-ої рано до 6-ої вечером а в суботу лише до полудня

у ІВАНА НЕМЕТА, 6. заступника ц. і к. Конзуля.

395 Broadway, New York, N. Y. (головний офіс),

по 7-мій вечером (крім неділь) у СТЕФАНА КОСТІВА,

71 Sussex Street, Jersey City, N. J.

Листовно під адресою: **JOHN NEMETH, 457 Washington St., New York.**

Кождої неділі о 9-ій год. рано виїжджаємо з офісу при 457 Washington Street на оглядини. Не забудьте прийти.

ЗНАМЕНИТО ВИСМАЖУЄ

МЯСО ВИСМАЖЕНЕ НА ЗВАНІЙ NEW PERFECTION НАФТОВІЙ КУХНИ Є МЯГКЕ І СМАЧНЕ.

СЯ КУХНЯ МАЄ СПЕЦІЯЛЬНИЙ ПРИЛАД ДО СМАЖЕНЯ, ЯКИЙ Є УМІЩЕНИЙ ПОНАД ПОЛУМІНЕЮ, ОДНАК ГОРЯЧО ЙОГО ДОСЯГАЄ. НА НІЙ МЯСО СМАЖИТЬ СЯ ВІДРАЗУ З ОБОХ СТОРІН, А СМАК І ЗАПАХ У НІМ ЗАДЕРЖУЄСЬ.

New Perfection
WICK BLUE FLAME
Oil Cook-stove

УЛЕГЧУЄ РОБОТУ, НЕ ВИТВОРЮЄ ЗАДУХУ І НЕ ЗАНЕЧИЩУЄ КУХНІ. КУХНІ Є ЗРОБЛЕНІ З 1, 2, 3 І 4-ма ПАЛЕНИСКАМИ; ТАКОЖ НОВИЙ ПЕЦ, ЯКИЙ ВАРИТЬ І ПЕЧЕ БЕЗ ОГНЯ.

У ВСІХ ЖЕЛІЗНИХ СКЛАДАХ І БІЛЬШИХ СКЛЕПАХ.

STANDARD OIL COMPANY
(New Jersey)
NEWARK

Дім АҐРОХОВСКИЙ і СП Банковий

наслідники Л. В. ШВЕНК властителі

ОЩАДНІСТЬ се підстава богатства. Но скупість веде до маєтку, в розумне складане грошей в чеснім, поважнім банку, який дає ґваранцію і виплачує процент від вложених грошей.

ВИСИЛАЄМО ГРОШІ з порукою, що адресати одержать їх протягом 10 днів. Телеграфічною дорогою за 24 години. Виміна грошей по найдешевшім курсі.

ШИФКАРТИ до і з Старого краю на всі найліпші і найскорші корабельні лінії по компанійних цінах.

КАНЦЕЛЯРІЯ НОТАРІЯЛЬНА виготовляє всякі документи австрійські, російські і німецькі, які потверджує конзуль, так що суть важні в краю.

Tel. 1323 Orchard

Кавция зложена в касі рядовій в сумі 100.000.00 долярів

У власнім ґмаху: 292—294 Bedford Ave. pir Grand Str. Brooklyn, N.Y., і 111—115 East 7th Street, New York, N. Y.

Dr. WARD

СПЕЦІЯЛІСТ МУЖЕСЬКИХ НЕДУГ

Моя кількананицятьлітна практика є до Вашої розпорядимости. Лічу найновійшими методами всі секретні недуги, сифіліс, затроєне крови, утрату животности, пропуклину, розширене жил, висушене, обезсилене, ревматизм, гемороїди, як також недуги міхура і нирок. Ціни умірковані. Если другі лікарі не помогли Вам, прийдіть до мене на пораду. Звволікане є небезпечне. Пораду даю даром. Прийдіть відвідати мій анатомічний музей і побачити чоловіка здорового і в хорові. Інтересне і поучаюче. Вступ вільний. 11-2

Dr. Ward
417 Sixt Ave., New York
Bet. 25th and 26th Sts.

Години: щоденно від 9 р. до 8 веч., в неділі від 10 рано до 2 поп.

Русини Пітсбурга!

Чи Ви знаєте

що гроші, то сила?

Старайте ся пізнати та почніть складати свої ощадности в стейтовім банку на розі вулиць Carson і 14-ої.

Сей банк є одним з найстарших і найпевніших банків, що цілковито забезпечує Ваші ощадности. У нас складають ся гроші церковні, братські, сирітські і ин. Кождий, що має у нас гроші, отримує на бажане звіт стейтових контролерів.

Продаємо КОРАБЕЛЬНІ КАРТИ на найліпші лінії, а ГРОШІ до краю висилаємо по почтовім курсі.

German Savings & Deposit Bank
cor. 14th & Carson Sts.,
South Side Pittsburgh, Pa.

И. Е. Рот, през. А. П. Міллер, кас. Ол. Бучак, урядн. банк.

Проч з бритвами!

Наш порошок усуває сейчас волосе з твари, бороди і де би не було, без жадного болю, не лишаючи жадних слідів по собі. Висилаємо пячку того порошку за 1 доляр, пробні дози за 50 центів. Пришліть 1 доляр через моней ордер або в реджістрованім листі або почтовими марками, а ми сейчас вишлемо порошок з поясненем, як його уживати. 11—

Адреса:

Dr. BELLIN'S CO.
65 DELANCY ST., NEW YORK.

Потреба агентів.

Читайте руські книжки і газети бо часте читанє веде до просьвіти, а просьвіта — се сила.

НІКОМУ НЕ ДАЙТЕ СЯ ОБАЛАМУТИТИ!

ДОВГА ПРОБА НАШИХ ФОНОГРАФІВ ЦІЛКОМ ЗА ДАРМО!

$1.00 місячно!

40 русько-українських співанок даром і прекрасний альбум на рекорди і 12 фотографій славних співаків сьвітових.

Поменшене видане такогож катальоґу, посилаємо для кождого почтою цілком даром або даємо кождому, хто нас в нашім складі відвідає, котрий є отворений щоденно до 10-ої вечером, а також в неділі і сьвята.

ІВАН РУДЕНСЬКИЙ

INTERNATIONAL PHONOGRAPH CO.
156 E. HOUSTON STREET, D 39 NEW YORK, N. Y.

ШИФКАРТИ!

ДЕШЕВИЙ ПЕРЕЇЗД ДО ЕВРОПИ НА ГАМБУРГ-БРЕМЕН-РОТЕРДАМ СЕГО ТИЖНЯ

Тикети зелізничі зі всіх місць Злучених Держав 20—23

JACOBS AGENCY,
38 Canal St., New York, N. Y.

Проф. др. Ц. ДАЙЧ з Росії,
229 East 14th St., New York City.

Одинокий правдиво руський доктор (без таумаків) лічить особисто за дуже умірковану заплату, старанно, совісно й чесно всякі недуги мущин, женщин і дітий. Принимає хорих в понеділки, середи і пятниці до 8-ої год. вечером; в вівтірки, четверги і суботи від 9-ої години рано до 6-ої вечером; в неділі і сьвята до 4-ої по полудни. 20—

ЧИ ВИ ЄСЬТЕ СЕКРЕТАРОМ ТОВАРИСТВА АБО БРАТСТВА?

Наколи так, а Ваше Товариство чи Братство потребує американського або народного прапора, церковних хоругов, лент, відзнак, шапок або що иншого,

замовте се від нас,

а зробивши так, Ви замовляєте впрост від фабриканта і ми не лиш так говоримо, але дійсно виробляємо всі тоті річи, які продаємо.

Ліпший матеріял, гарніша робота і дешевші ціни як де-инде.

Если жадаєте нашого катальоґу, цін або оріґінальних вірців, напишіть до нас, а ми вишлемо Вам се все даром.

EAGLE REGALIA COMPANY
115 NASSAU STREET, NEW YORK, N. Y.

Не платіть готівкою!
ФОНОҐРАФИ!

ЗА ПОЛОВИНУ ЦІНИ, на малі місячні сплати по $1.00!

Вибирайте собі фоноґрафи і рекорди з наших цінників після уподобаня!

Через 3 місяці пробуйте нашу машину, а коли вона Вас вдоволить, платіть по $1.00 місячно! В противнім случаю звертамо Вам гроші. Відвідайте нас в нашім складі, котрий є отворений щоденно, або пишіть по безплатні інформації до:

ОМЕЛЯНА ПОРАЙКА

INDEPENDENT PHONOGRAPH COMPANY
101 Essex Street, D341 New York, N. Y.

$.100 місячно

РОДИМЦІ! ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ Р. Н. СОЮЗА!

Адвокат і нотар
ЙОСИФ ГЕЛЛЕР

оборонця в справах карних і правний дорадник, переніс свою канцелярію адвокатську до камениці під ч. 329 Іст 10-та улиця.

ГОДИНИ УРЯДОВІ ВІД 8—8.

Для убогих порада правна даром між 6—8 вечером. 19-22

ЙОСИФ ГЕЛЛЕР, адвокат і нотар
329 E. 10th St., New York, N. Y.
Телефон: Orchard 1973.

РОДИМЦІ! ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ „ПРОСВІТИ" ПРИ Р. Н. СОЮЗІ.

КУПУЙТЕ ФАРМИ НА ПЕРШІЙ РУСЬКІЙ КОЛЬОНІЇ!

Найліпша нагода для тих наших Земляків, що задумують стати власними панами на своїм власнім господарстві. 300 руських родин закупило вже фарми на першій руській кольонії в Мілвіл.

Лучасть ся добра нагода з незначним вкладом і капіталом доробити ся в короткім часі красного маєтку. Наші фарми положені недалеко великого міста Мілвіл, званого з великого числа ріжнородних фабрик. А чейже кождий розумний чоловік се правдиво оцінить, що значить мати фарму й вести господарство недалеко великого міста і фабрик. Хосен з того є для фармера подвійний. Перше: легкий і добрий збут ріжних продуктів, які приносить фарма; друге: маючи вільний час при господарстві легко найти добрий заробок у фабриках.

ЦІНА ФАРМИ НЕЗВИЧАЙНО НИЗЬКА! СПЛАТИ ДУЖЕ ДОГІДНІ!

Пять-акрова фарма коштує всего $400.00. Щоби дати нагоду нашим Землякам легко набути фарму на власність, продаємо їх на найдогіднійші сплати: Задаток в готівці всего $200.00, а решту розкладаємо на місячні рати по $1.00 від одного акра. Хто хоче то може купити фарми, які числять більше як 5 акрів. Для людий, що мають більшу готівку, маємо на продаж богато фарм вже готових враз з будинками, господарськими знарядами і інвентарем — в ріжних цінах і в ріжних розмірах.

Хто скорше поспішить ся з купном землі, сей дістане землю в ліпшім положеню і близше міста. Хто має намір купити фарму з доброю землею і в догідній околиці, нехай не тратить богато часу на писанє листів, але нехай віджалує кільна долярів на дорогу і на місци огляне землю і фарми. Не жалуйте часу і труду! Ми є певні, що оглянувши власними очима, не відійдете не закупивши фарми. Найдогіднійші дні в тижни є субота, неділя і понеділок. Перед приїздом напишіть на адресу п. Василя Матолича, менаджера кольонізаційної компанії, 236 W. Main St., Millville, N. J. з повідомленєм про день приїзду. На стациї буде Вас очікувати наш заступник, який подасть Вам всі потрібні інформації. Уважайте при тім добре, щоби не попасти в руки ріжних несовісних агентів, яких чимало крутить ся в тій місцевости, шукаючи за наживою для себе. — Для вигоди наших Земляків урядила компанія офіси в Філядельфії і в Мілвіл:

Адреса офісу в Філядельфії:
THE EUROPEAN COLONIZATION CO.,
DREXEL BUILDING, 5th and Chestnut Sts., PHILADELPHIA, PA.

Адреса офісу в Мілвіл:
THE EUROPEAN COLONIZATION CO.,
MILLVILLE TRUST BUILDING, 19-20 High Street, Millville, N. J.

B103

ІВАН НЕМЕТ

б. заступник ц. і к. КОНЗУЛЯ

457 WASHINGTON STREET, NEW YORK, N. Y.

395 BROADWAY NEW YORK / 1597 SECOND AVE., NEW YORK / 150 SECOND ST., PASSAIC, N. J.

ОДЕРБЕРГ-ШЛЕСК-АВСТРИЯ. 17

„Висилаючи гроші до краю почтово чи телеграфічно, викуповуючи шифкарти чи переводячи справи нотаріяльні, памятайте на адресу чоловіка який стоїть від трийцять літ на сторожи ваших інтересів і обслугує кождого чесно, скоро і добре".

JONH NEMETH, 457 Washington St., New York.

R. J. Glick Агент асекураційний від огня.

Офіс находить ся 1 в WILLIAM McCONNEL BUILDING SHAMOKIN, PA.

В Америці не повинно бути ані одного Русина-Українця, який не належав би до Р. Н. Союза, одинокої нашої організації на чужині.

ДАРОМ. Знаменита бритва і револьвер на 7 вистрілів.

ГРОШИЙ НЕ ПРИСИЛАЙТЕ. Щоби познакомити покупців з нашими новими зел зни чижи годинками, ми вишлемо сю гарно гравіровану жіночу або мужеську золоту годинку з подвійними повертами з добрим осередком і ланцюжком за $5.85 з додатком револьвера і бритви. Гарантія на 20 літ. Ся годинка вартости $15.00 а револьвер і бритва $8.00. Специяльна оферта. Заплатіть нам се оголошене і подайте свою адресу а ми вішлемо Вам все до огляднення і на пробу. Коли се вдоволить Вас, заплатіть агентови $5.85 і кошта пересилки. Памятайте — револьвер і бритва даром. 19-22

FISHLEIGH & CO., 1151 Athenaeum Bldg., Chicago, Ill.

$15 Шифкарта до краю! $15

БРАТЯ! Родимці! Майте розум! Не платіть агентам високих цін за шифкарту! Шануйте гроші! Перед купленем шифкарти напишіть до нас! Наша ціна є:

$15 ШИФКАРТА ДО КРАЮ $15

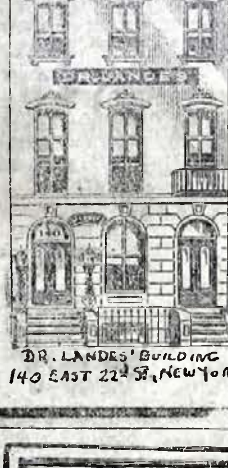
шифи експресові, знамениті, а до скоро і вигідна. Спробуйте раз нас! Осібні каюти, купелі, домовий харч! Вираблясмо вільний переїзд границі! Чекаємо кождого на стації, проводимо на шифу, даємо нічліг — все ДАРОМ! СПІШІТЬ! НАПИШІТЬ ЛИСТ! Кождий дістане на дорогу дарунок!

$25 дол. ШИФКАРТА З КРАЮ ДО АМЕРИКИ $25 дол.

Пишіть на адресу:

AMERICA EUROPE CO., 109 Greenwich St., New York.

19 — Число телефону 4348 Rector.

DR. LANDES' BUILDING 140 EAST 22d St, NEW YORK

ХОРІ ЛЮДИ!

Чи стратили Ви терпіне, яке мали з причини Вашої недуги?

День за днем, тиждень за тижнем, місяць за місяцем, рік за роком, занимаюсь лічнем хорих людий. Представте собі, кілько хорих я уже вилічив, а кільно хорим украсив житє. Коли Вам житє надоїло через пробоване так званих ліків і відчуваєте, що з Вами все гірше, в такім разі сейчас зверніть ся до старого опитного спеціяліста, яким є

Dr. LEONARD LANDES

140 E. 22nd St., New York, N. Y.

Він дасть Вам даром пораду, що Вам робити, щоби спасти житє і обяснить Вам недугу. Лічу уже 20 літ з найліпшим результатом всі недуги, як: безсилє, затроєнє крови, гемороїди, біль жолудка, серця, легких, печінки, почок і т. п. Для недуг полових і нервових маю більші знані електричні апарати і Х-лучі, за помочию котрих переглядаємо Ваші внутрішні органи. Не кождий доктор має ті апарати, длятого, що суть дорогі. Хемічне розслїджуванє мочи. Не відкладайте до завтра, а сейчас приходіть до звісного лікаря: 19—

Dr. L. Landes,

140 East 22nd St., New York, N. Y., betw 3rd & Lexington Ave.

Приймаєть ся хорих в годинах: від 10-ої рано до 8-ої вечер, а в неділї від 10-ої рано до 4-ої попол. — Поради даром.

ОДИНОКА ПРЯМА ЛІНІЯ МІЖ Росією а Америкою / Росією а Канадою

Точна 10-денна подорож.

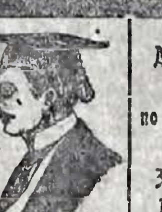
Найпоспішнїйші, найгарнїйші і найбільші дво-шрубові пасажирські кораблї поміж Лїбавою а Ню Йорком і з Ню Йорку до Ротердаму і Лїбави. Низькі ціни.

Звертайтесь до:

A. E. JOHNSON & CO., Gen. Pass. Agents 37 Broadway. New York, N. Y.

ЖІНКИ! Учіть ся акушерії в нашій школї або у себе в дома. Наука в російській або польській мові. По скінченю видаємо диплом. Незаможні поліжниці можуть мати старанну обслугу даром. Лічимо всїлякі хороби жінок і дітий. Адресуйте:

Dr. C. DEUTSCH, School of Midwifery 229 E. 24th St., Dpt. S. New York, N. Y.

До хорих Русинів по всїх закутинах Злучених Держав!

Др. Б. ГОГЕНБЕРГ,

славний спеціяліст зі старого краю

поручає всім терпячим Русинам, так мущинам як і женщинам свої успішні лїкарські услуги.

Лічить з найліпшим і найпевнїйшим успіхом ревматизм, всякі недомагання жолудкові, недугу утроби, нирок, згрублене жил, гемороїди, структуру або звужене мочового каналу, недуги венеричні, як рівнож всїлякі наслідки тайних недуг, недуги скірні, ріжні затроєня крови і т. д. 7—

Доконує всякі найтяжші операції мущин, женщин і дітий в своїм офісї або в домі пацієнта, специяльно же на пропуклину при помочи спеціялісти з Відня.

Єсли би хтось не міг прийти особисто, нехай опише листовно з повним довірєм свою недугу, а дістане совісну і безплатну пораду.

На відповідь залучіть почтову марку.

Dr. B. HOHENBERG

304-2nd Ave., (між 17 а 18 ул.), NEW YORK CITY.

Години офісові: щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.

ПЕТРО ЯРЕМА

русский погребник

випозичає кериці на весїля, хрестини і всякі другі забави.

115 Ave. A., New York, N. Y.

Телефон: Orchard 2568.

BANK OF EUROPE

ПЕРШИЙ, СЛАВЯНСЬКИЙ, СТЕЙТОВИЙ БАНК В АМЕРИЦІ

ПІД ДОГЛЯДОМ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАСТИ.

FIRST AVE. Cor. 74 Str., NEW YORK, N. Y.

Капітал і надвижка $250.000.00. Щадничі вкладки $2,500.000.00.

ПРИНИМАЄ ЩАДНИЧІ ВКЛАДИ. ПЕРЕСИЛАЄ ГРОШІ ПОЧТОЮ І ТЕЛЕҐРАФІЧНО.

По інформації пишіть в рідній мові. 17—

Банк отворений щодня від 9—3, в суботу від 9—12. В понеділки і четверги від 7—9.

---

1 ДОЛ. МІСЯЧНО!

Чому-б не мати в своїм домі грамофон, при помочи якого можна почути рідні піснї, музику і танці.

Наколи хочете бути всегда вдоволені, зверніть ся лиш до нашої фірми, яка істнує 15 літ і здобула собі славу в цілій Америці і Канаді.

Ось сей гварантований на десять літ ГРАМОФОН

з 20 руськими піснями, котрий дотепер продавано по 55 долярів, ми продаємо тепер **лиш за $21.50**

Пришліть тілько $5.00 задатку, а ми вишлемо Вам сей прекрасний інструмент.

Маємо на складі великі грамофони, які продаємо на сплати по 1 дол. місячно. Маємо також на складі ріжнородні інструменти.

Жадайте нашого подрібного безплатного каталогу. 19

GREATER NEW YORK PHONOGRAPH CO., 308 GRAND STREET, NEW YORK CITY.

Позір! Позір!

Такого єще не було!!!

ЗА $1.00 ЗАДАТКУ І $1.00 ТИЖНЕВО

купить кождий з Вас прегарну льоту величини 25 x 100

в LAKE VIEW TERRACE

JAMESBURG, N. J, 17—20

в високім і сухім положеню, при готовій вже улици і хіднику, в віддаленю 2 мінути ходу від Пенсильвенської стації колієвої, в гарнім місті, в котрім суть школи, костели, штори, численні фабрики і т. д.

Віддалене від Ню Йорку всего 18 миль анґл.

ПРАВО ВЛАСНОСТИ (DEED) ҐВАРАНТОВАНЕ.

Користь з купна такої льоти далеко більша як зі складаня і льокованя гроший по банках.

Тож не чекайте, але голосіть ся ЗАРАЗ по близші інформації до:

BOROUGH BUILDERS, INC.

Gen. Agent G. Czarnecki

30 E. 7th Street, New York, N. Y.

Жерело здоровля.

Проф. ОВЕН переконав ся, що люди терплять і не є в силі позбутись терпінь тому, бо удають ся до докторів, не посідаючих практики, або до аптикарів, які не мають права на лїчене. Щоб викорінити недугу, треба конечно удатись до доктора-спеціяліста, котрий посідає диплом наук і обширну практику.

Проф. ОВЕН має не лише диплом спеціялісти, але і обширну 34-літну практику, яку набув через часте лїчене і в Льондонськім шпиталю „Ді Ґрейт Госпітал оф Лондон" через що є обзнакомлений з людським орґанізмом до того степеня, що нема для него недуги, якої він цілковито не вилїчив би, з якої то причини люди і називають його штуку і відомости „ЖЕРЕЛОМ ЗДОРОВЛЯ".

Ґварантує він за цілковите вилїчене звичайних, скомплікованих і хронїчно-застарілих недуг.

СЕКРЕТНІ МУЖЕСЬКІ І ЖЕНСЬКІ НЕДУГИ. — Нема слабого, якого Проф. ОВЕН в короткім часї не вилїчив би з венеричної недуги. Нема доктора в Америці, який отримав би тілько подяк за цілковите вилїчене, як Проф ОВЕН.

Длятого, наколи долягає Вам яка-небудь недуга, то опишіть її докладно, з увагою і пришліть на адресу:

Prof. OWEN, M. D.

221 E. 17th St., Dep. Y. NEW YORK, N. Y.

Ті, котрі хочуть бути лично оглянені, могуть приходити: В будні дни від год. 10-ої рано до 5-ої вечер. У вівторки і пятниці від год. 10-ої рано до 8-ої вечер, а в неділї і сьвята від 10-ої рано до 1-ої пополудни. 14—17

ПРОФ. НИК. ІВ. УСАЧЕВ.

Проф. Николай Іванович Усачев, славний російський письменник і чоловік, що займає визначне становище серед свого народа, пише:

„Гессен цигаретки дають дим, в якім навіть найбільше вибагливі курці найдуть вповні і найбільше можливе вдоволенє. Вони визначають ся тим, що дають курцям розкіш, якої не найдеть ся в цілій історії куреня".

Ник. Ив. Усачевъ

5¢

„THE STANDARD OF AMERICA".

Д-ра Ріхтера

Pain-Expeller

Усуває всякі болї як: ревматизм, подаґру і невральґію. Є помічним средством проти паралїжу суставів і мускулів, як також на звихненя і легкі рани. Скоро усуває перехододу, інфлюенцу і болї горла. Запобігає запаленю легких, усуває докучливі болї грудий, голови і зубів.

Чотири до пять крапель до одної склянки води дасть Вам знаменитий лїк проти всяких долеглпвостий горла.

Уживаючи стало 4 краплї до одної шклянки води, усунете корчі жолудкові і зле травлене.

Сей правдивий лїк находить ся тілько в такій коробці, яка тут представлена.

Вистерігайтесь численних наслідувань.

25 і 50 цнт. бутелька у всїх аптиках.

F. Ad. Richter & Co., 74-80 Washington St., New York, N. Y.

ЦІНИ І ПРАВИЛА ОГОЛОШЕНЬ В „СВОБОДІ"

1) ОГОЛОШЕНЯ БИЗНЕСОВІ, які йдуть довший час після спеціяльної тарифи, яку інтересовані дістануть на жадане.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ, як: мітінґи брацтв і товариств належ. Р. Н. Союза поміщає ся безплатно один раз в рубриці „Рух в Р. Н. Союза".

ОГОЛОШЕНЯ ТЕАТРАЛЬНИХ ПРЕДСТАВЛЕНЬ, КОНЦЕРТІВ і т. п. забав по 5 цнт. від кождої друкованої стрічки для товариств належачих до Р. Н. Союза.

За повисші оголошеня друковані в прикрашевій формі 25 цнт. за кождий цаль. Дрібним друком 40 цнт.

ПОШУКУВАНЄ ОСІБ І РОБОТИ по 2 центи від слова за 15 слів.

КОНКУРСИ ПАРОХІЙ і инші по 3 центи від слова.

ПРОПОЗИЦІЇ ЖЕНИТЬБИ по 10 центів від слова за 10 слів.

Однораз ове оголошене адреси 25 центів.

2) Належитість за всяке оголошене мусить бути прислана в цілости. В противнім разі оголошене безуслівно не поміщає ся. Належитість за дрібні оголошеня можна присилати також почтовими марками.

3) Кожде оголошене мусить бути в редакції на тиждень перед датою виходу того числа часописи, в якім воно має бути поміщене. Оголошень телефоном не приймає ся.

4) Кого-б скривджено, або з ким зле обходжено-б ся в фірмі, яка оголошує ся в нашій часописи, нехай про се сейчас повідомить редакцію, а коли подасть достаточні докази обманьства, викине ся оголошене несовісної фірми.

5) Редакція має право жадати від фірм або певних осіб, щоб прислали докази, що ведуть свій бизнес чесно і дійсно можуть виконати того, що обіцюють в оголошеню.

6) В оголошеню мусить бути тільки правда. Редакція має право відкинути або перервати всяке підозріле оголошене, не подаючи причин.

7) Надсилані до редакції оголошеня мусять бути писані виразно і на одній стороні паперу.

8) За дрібні оголошеня редакція не висилає ніяких посвідок.

$22 ШИФКАРТИ ДО АБО З КРАЮ $22

На поспішні кораблї можна власне тепер купити шифкарту за дуже низьку ціну з причини компанїчної конкуренції. Кораблї дуже вигідні; для 3-ої кляси суть осібні кімнати, в яких містить ся по чотирох людий, а через воду їдуть 6 до 7 днів.

8-20

Отже хто має замір виїхати до краю або спровадити ..., нехай сейчас пише або зголосить ся устно о інформації. ... висилаємо гроші до краю по дуже низькій цінї. — Приймаємо гроші на переховок, від котрих платимо по чотири долярі ... ки і можете бути певні, що Ваш гріш єсть в добрім і певнім ... ци, позаяк Банк єсть після нового права стейту Ню Йорк контрольований як кождий „Сейвінґс Бенк", а до того 50 ... власних в Ню Йорку, Бруклині і околици дають найліпшу Вам ґваранцію.

● На кождій зелізничій стації (депі) в Ню Йорку суть наші агенти.

РУСЬКИЙ БАНК І АГЕНЦІЯ КОРАБЕЛЬНА

ІВАНА КОВАЧА

36 Grand St., Brooklyn, N. Y. Філія: 155 Clinton Av., Maspeth, L. I.

СПЕЦІЯЛЬНА ОФЕРТА ЛИШЕ НА ТРИ МІСЯЦІ

Хто хоче отримати ..., ний, ґварантований на ... літ, 35-доляровий грамофон за $20.00 і 32 штук руських ... і музик.

На сплату по 50 цнт. тижнево.

Вишлемо Вам сей ... нитий грамофон до ... ования у себе в ..., єсли пересьвідчите ..., наш грамофон є ... і будете з него задоволені, будете виплачувати 50 цнт. тижнево. Не ... литесь, то не будете ... тити.

Наша оферта є важна на 3 місяці. Май, ... і липень, тоже хто ... купити грамофон і хоче заощадити кілька долярів, нехай пише сейчас.

Standard Phonograph Co.

343 E. 9 Street, New York, N. Y.

$16 Шифкарти до Старого Краю $16

За $16.00 можете повернути до Старого Краю на найлучших шифах, відходячих в днях 21 мая і 4 червня а на всї инші ... по $22.00 до пристаний (портів) БРЕМЕН, ГАМБУРГ, РОТТЕРДАМ або АНТВЕРПІЇ. Удайте ся тілько до нас, листовно або особисто, а переконаєтеся о правдивій дешевости шифкарт; ... що нігде дешевше не дістанете, як лише у нас. Ми старали ся всегда, щоб пасажири були вдоволені в подорожи, даючи ... гідне місце на шифі, що чотирох пасажирів дістають ... кабіну, страви подавані до стола, електричне осьвітлене, ... піль і всякі вигоди, яких не найдете на ніяких инших шифах.

EUROPEAN STEAMSHIP CO. Dept. S.

115 FIRST STREET, NEW YORK, N. Y.

$22.00 ШИФКАРТИ ЗІ СТАРОГО КРАЮ $22.00

СПРОБУЙТЕ НАШОГО ФОНОҐРАФУ З МІСЯЦІ БЕЗПЛАТНО!

Єсли не був би добрий, зверніть нам. Ся проба не буде Вас коштувати ані цента. Тисячі наших костумерів пересьвідчилось, що наш фоноґраф є найліпшим.

24 і 50 руських пісень безплатно.

Ґаранція на 15 літ.

Продаємо дешевше, як другі компанії, позаяк ми є ФАБРИКАНТАМИ.

Пиши до нас по руськи, а ми вишлемо Вам даром гарний, ілюстрований каталог.

ROYAL PHONOGRAPH CO.

91 E. 4th St., Dep. 5. NEW YORK, N. Y.

СКЛАДАЙТЕ ЖЕРТВИ НА ГОЛОДУЮЧИХ В ГАЛИЧИНІ